

Utgiftsområde 24 Näringsliv

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker de av regeringen i budgetpropositionen (prop. 2008/09: 1) föreslagna anslagen för budgetåret 2009 inom utgiftsområde 24 Näringsliv, totalt 5,2 miljarder kronor. Motioner med förslag om andra anslagsbe-
lopp än vad regeringen föreslagit avstyrks av utskottet. Företrädarna i utskottet för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet har avstått från att delta i beslutet om anslag. De erinrar i särskilda yttranden om de budgetförslag som framlagts av respektive parti.

Vidare tillstyrker utskottet det mål för näringspolitiken som regeringen har föreslagit och som är likalydande med det nu gällande målet för politikområdet Näringspolitik. Målet är att stärka den svenska konkurrenskraften och skapa förutsättningar för fler jobb i fler och växande företag, för att därigenom bryta utanförskapet. Utskottet tillstyrker också att de nu gällande målen för politikområdena Näringspolitik och Utrikeshandel, handels- och investeringsfrämjande ska upphöra att gälla, till följd av att den hittillsvarande indelningen i politikområden och i förekommande fall verksamhetsområden inte längre ska gälla.

När det gäller näringspolitikens inriktning påpekar utskottet att sedan budgetpropositionen framlades den 22 september har läget på finansmarknaden allvarligt försämrats, vilket får kraftiga återverkningar på den allmänna konjunkturedgången. Utskottet förutsätter att regeringen mycket noggrant följer och analyserar konjunkturutvecklingen och utvecklingen på de finansiella marknaderna samt vid behov återkommer till riksdagen med förslag om eventuella ytterligare åtgärder inom området näringspolitik.

I en reservation (s, v, mp) föreslås ett annat mål för näringspolitiken än det som regeringen har föreslagit. Där efterlyses också åtgärder för att bl.a. stärka småföretagen.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	5
Redogörelse för ärendet	8
Ärendet och dess beredning	8
Utskottets överväganden	9
Inledning	9
Mål för och inriktning av näringspolitiken	10
Propositionen	10
Motionerna	11
Vissa kompletterande uppgifter	12
Utskottets ställningstagande	13
Anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv	15
Inledning	15
Näringspolitik	15
Verket för innovationssystem: Förvaltningskostnader (1:1)	15
Propositionen	15
Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling (1:2)	15
Propositionen	15
Motionerna	16
Vissa kompletterande uppgifter	17
Instituten strategiska kompetensmedel m.m.	18
Propositionen	18
Motionen	18
Vissa kompletterande uppgifter	19
Verket för näringslivsutveckling: Förvaltningskostnader (1:4)	19
Propositionen	19
Näringslivsutveckling m.m. (1:5)	19
Propositionen	19
Motionerna	20
Vissa kompletterande uppgifter	21
Institutet för tillväxtpolitiska studier: Förvaltningskostnader (1:6)	25
Propositionen	25
Tillväxtverket (1:25)	25
Propositionen	25
Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser	
(1:26)	26
Propositionen	26
Avvecklingsanslag för Nutek, ITPS och Glesbygdverket (1:27)	26
Propositionen	26
Turistfrämjande (1:7)	26
Propositionen	26
Motionerna	26
Vissa kompletterande uppgifter	27
Sveriges geologiska undersökning: Geologisk	
undersökningsverksamhet m.m. (1:8)	28
Propositionen	28

Sveriges geologiska undersökning: Geovetenskaplig forskning	
(1:9)	28
Propositionen	28
Sveriges geologiska undersökning: Miljösäkring av	
oljelagringsanläggningar m.m. (1:10)	28
Propositionen	28
Patent- och registreringsverket	28
Propositionen	28
Patentbesvärshöjningen (1:11)	29
Propositionen	29
Bolagsverket	29
Propositionen	29
Bolagsverket: Finansiering av likvidatorer (1:12)	29
Propositionen	29
Bidrag till terminologisk verksamhet (1:13)	30
Propositionen	30
Rymdstyrelsen: Förvaltningskostnader (1:14)	30
Propositionen	30
Rymdverksamhet (1:15)	30
Propositionen	30
Bidrag till Ingenjörsvetenskapsakademien (1:16)	31
Propositionen	31
Konkurrensverket (1:17)	31
Propositionen	31
Motionerna	31
Vissa kompletterande uppgifter	32
Konkurrensforskning (1:18)	33
Propositionen	33
Medel till AB Göta kanalbolag för upprustning och drift av kanalen	
(1:19)	33
Propositionen	33
Kostnader för omstrukturering och genomlysning av statligt ägda	
företag m.m. (1:20)	33
Propositionen	33
Motionerna	34
Vissa kompletterande uppgifter	34
Kapitalinsatser i statliga bolag (1:21)	34
Propositionen	34
Motionen	35
Vissa kompletterande uppgifter	35
Avgifter till vissa internationella organisationer (1:22)	36
Propositionen	36
Finansiering av rättegångskostnader (1:23)	36
Propositionen	36
Utvecklingsprogram för ökad konkurrenskraft (1:24)	36
Propositionen	36
Motionerna	36
Vissa kompletterande uppgifter	37
Revisorsnämnden	37

Propositionen	37
Produktivitetsdelegation	38
Motionerna	38
Stöd till fri programvara	38
Motionen	38
Utrikeshandel, handels- och investeringsfrämjande	38
Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll:	
Myndighetsverksamhet (2:1)	38
Propositionen	38
Kommerskollegium (2:2)	39
Propositionen	39
Exportfrämjande verksamhet (2:3)	39
Propositionen	39
Motionerna	39
Vissa kompletterande uppgifter	40
Investeringsfrämjande (2:4)	41
Propositionen	41
Motionen	41
Avgifter till internationella handelsorganisationer (2:5)	41
Propositionen	41
Bidrag till standardiseringen (2:6)	41
Propositionen	41
Exportkreditnämnden	42
Propositionen	42
Utskottets ställningstagande	42
Reservation	45
Mål för och inriktning av näringspolitiken, punkt 1 (s, v, mp)	45
Särskilda yttranden	47
1. Anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv, punkt 2 (s)	47
2. Anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv, punkt 2 (v)	51
3. Anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv, punkt 2 (mp)	53
4. Insatser för att stärka småföretagen (s, v, mp)	56
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckningen över behandlade förslag	58
Propositionen	58
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2008	59
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens och oppositionspartiernas förslag till anslag för 2009 under utgiftsområde 24 Näringsliv	62
<i>Bilaga 3</i>	
Utskottets förslag till anslag för 2009 under utgiftsområde 24 Näringsliv	64

Tabell

Tabell Regeringens och oppositionspartiernas förslag till utgiftsnivåer för utgiftsområde 24 Näringsliv	9
--	---

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Mål för och inriktning av näringspolitiken

Riksdagen godkänner det mål för näringspolitiken som regeringen föreslår och att de nu gällande målen för politikområdena Näringspolitik och Utrikeshandel, handels- och investeringsfrämjande upphör att gälla. Därmed bifaller riksdagen proposition 2008/09:1 utgiftsområde 24 punkterna 1 och 7 samt avslår motionerna 2008/09:N268, 2008/09:N326, 2008/09:N377 yrkande 1 och 2008/09:N428 yrkande 1.

Reservation (s, v, mp)

2. Anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv

a) Bemyndigande för anslaget 1:2

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2009 för ramanslaget 1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling besluta om bidrag som, inklusive tidigare gjorda åtaganden, medför behov av framtida anslag på högst 1 000 000 000 kr under 2010 och 800 000 000 kr under 2011–2013. Därmed bifaller riksdagen proposition 2008/09:1 utgiftsområde 24 punkt 2.

b) Bemyndigande för anslaget 1:5

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2009 för ramanslaget 1:5 Näringslivsutveckling m.m. ingå ekonomiska förpliktelser som, inklusive tidigare gjorda åtaganden, medför behov av framtida anslag på högst 300 000 000 kr under 2010–2012. Därmed bifaller riksdagen proposition 2008/09:1 utgiftsområde 24 punkt 3.

c) Bemyndigande för anslaget 1:8

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2009 för ramanslaget 1:8 Sveriges geologiska undersökning: Geologisk undersökningsverksamhet m.m. besluta om bidrag som, inklusive tidigare gjorda åtaganden, medför behov av framtida anslag på högst 6 000 000 kr under 2010–2012. Därmed bifaller riksdagen proposition 2008/09:1 utgiftsområde 24 punkt 4.

d) Bemyndigande för anslaget 1:9

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2009 för ramanslaget 1:9 Sveriges geologiska undersökning: Geovetenskaplig forskning besluta om bidrag som, inklusive tidigare gjorda åtaganden, medför behov av framtida anslag på högst 6 000 000 kr under 2010 och 6 000 000 kr efter 2010 med slutår 2012. Därmed bifaller riksdagen proposition 2008/09:1 utgiftsområde 24 punkt 5.

e) Bemyndigande för anslaget 1:15

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2009 för ramanslaget 1:15 Rymdverksamhet besluta om bidrag som, inklusive tidigare gjorda åtaganden, medför behov av framtida anslag på högst 2 600 000 000 kr under 2010–2014. Därmed bifaller riksdagen proposition 2008/09:1 utgiftsområde 24 punkt 6.

f) Bemyndigande avseende exportkreditgarantier

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2009 ikläda staten betalningsansvar intill ett belopp av högst 200 000 000 000 kr för exportkreditgarantier. Därmed bifaller riksdagen proposition 2008/09:1 utgiftsområde 24 punkt 8.

g) Bemyndigande avseende investeringsgarantier

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2009 ikläda staten betalningsansvar intill ett belopp av högst 10 000 000 000 kr för investeringsgarantier. Därmed bifaller riksdagen proposition 2008/09:1 utgiftsområde 24 punkt 9.

h) Bemyndigande avseende upplåningsrätt

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2009 besluta att Exportkreditnämnden får obegränsad upplåningsrätt i Riksgäldskontoret för skadeutbetalningar. Därmed bifaller riksdagen proposition 2008/09:1 utgiftsområde 24 punkt 10.

i) Anslagen under utgiftsområde 24 Näringsliv

Riksdagen anvisar för budgetåret 2009 anslagen under utgiftsområde 24 Näringsliv enligt utskottets förslag i bilaga 3. Därmed bifaller riksdagen proposition 2008/09:1 utgiftsområde 24 punkt 11.

j) Motioner rörande anslagen m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2008/09:Fi270 yrkandena 74 och 93, 2008/09:Kr362 yrkande 13, 2008/09:N322, 2008/09:N323 yrkande 14, 2008/09:N337, 2008/09:N377 yrkandena 3, 5, 6 och 18, 2008/09:N398 yrkande 2, 2008/09:N428 yrkandena 5, 8 och 11 samt 2008/09:N435 yrkandena 2, 3, 9–13 och 15–19.

Stockholm den 18 november 2008

På näringsutskottets vägnar

Karin Pilsäter

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Karin Pilsäter (fp), Tomas Eneroth (s)¹, Björn Hamilton (m), Hans Rothenberg (m), Carina Adolfsson Elgestam (s)², Maria Plass (m), Alf Eriksson (s)³, Krister Örnfjäder (s)⁴, Marie Weibull Kornias (m), Karin Åström (s)⁵, Mikael Oscarsson (kd), Staffan Anger (m), Kent Persson (v)⁶, Börje Vestlund (s)⁷, Liselott Hagberg (fp), Åke Sandström (c) och Lage Rahm (mp)⁸.

¹⁻⁸ Avstår från ställningstagande under punkt 2.

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlas

dels proposition 2008/09:1 (budgetpropositionen) såvitt gäller utgiftsområde 24 Näringsliv,

dels 30 motionsyrkanden från allmänna motionstiden.

Upplysningar och synpunkter i ärendet har inför utskottet lämnats av företrädare för Kreditgarantiföreningen i Sverige.

Utskottets överväganden

Inledning

Riksdagen fattar den 19 november 2008 beslut om ramarna för de olika utgiftsområdena för 2009 och en preliminär fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2010 och 2011. Finansutskottet har vid sammanträde den 11 november 2008 justerat sitt betänkande 2008/09:FiU1, i vilket ramar för de olika utgiftsområdena, däribland utgiftsområde 24 Näringsliv, fastställs baserat på förslagen i budgetpropositionen. I reservationer (s; v; mp) förordades avvikelser från dessa ramar. Riksdagen kan förväntas besluta i enlighet med finansutskottets förslag. Av följande tabell framgår regeringens och oppositionspartiernas förslag. Den föreslagna ramen för utgiftsområde 24 för 2009 är ca 5,2 miljarder kronor.

Tabell Regeringens och oppositionspartiernas förslag till utgiftsnivåer för utgiftsområde 24 Näringsliv

Miljoner kronor

År	Regeringens förslag	Avvikelser		
		(s)	(v)	(mp)
2009 (förslag)	5 186	+1 040	+106	+360
2010 (beräkning)	5 168	+640	+116	+460
2011 (beräkning)	4 857	+700	+265	+490

Efter ett inledande avsnitt om mål för och inriktning av näringspolitiken redovisas i det följande regeringens förslag avseende de olika verksamheter som ingår i utgiftsområde 24 och motsvarande förslag i aktuella motioner. De förslag som framlagts i motionerna har dock som utgångspunkt en annan ram för utgiftsområdet än vad regeringen har föreslagit och vad riksdagen kan förväntas ställa sig bakom. Beslut om anslag inom ett utgiftsområde ska, enligt budgetprocessens regler, fattas genom *ett* beslut. De olika anslagen ska alltså fastställas i ett och samma beslut.

Mål för och inriktning av näringspolitiken

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen godkänner det mål för näringspolitiken som regeringen föreslår och som är likalydande med det nu gällande målet för politikområdet Näringspolitik. Målet är att stärka den svenska konkurrenskraften och skapa förutsättningar för fler jobb i fler och växande företag, för att därigenom bryta utanförskapet. Samtidigt godkänner riksdagen att de nu gällande målen för politikområdena Näringspolitik och Utrikeshandel, handels- och investeringsfrämjande ska upphöra att gälla, till följd av att den hittillsvarande indelningen i politikområden och i förekommande fall verksamhetsområden inte längre ska gälla.. Riksdagen avslår de här aktuella motionerna i berörda delar.

Jämför reservation (s, v, mp).

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen ska godkänna det mål för näringspolitiken som anges i budgetpropositionen och som har följande lydelse: ”Att stärka den svenska konkurrenskraften och skapa förutsättningar för fler jobb i fler och växande företag, för att därigenom bryta utanförskapet”. Riksdagen föreslås samtidigt godkänna att de nu gällande målen för politikområdena Näringspolitik respektive Utrikeshandel, handels- och investeringsfrämjande upphör att gälla.

Som regeringen aviserade i 2008 års ekonomiska vårproposition (prop. 2007/08:100) och som närmare utvecklas i budgetpropositionen (volym 1, avsnitt 10.4.1) utgår den enhetliga verksamhetsstrukturen. Det innebär att utgiftsområden inte kommer att indelas i politikområden och i förekommande fall inte heller i verksamhetsområden. Detta är bakgrunden till att målen för de båda nämnda politikområdena enligt regeringen bör upphävas. Det föreslagna målet för näringspolitiken är likalydande med det nu gällande målet för politikområde Näringspolitik som beslöts hösten 2007 (prop. 2007/08:1 utg.omr. 24, bet. 2007/08:NU1).

För att möta den allt hårdare globala konkurrensen måste företagens konkurrenskraft stärkas och lokal, regional och nationell utvecklingskraft frigöras. Sveriges konkurrenskraft i en global ekonomi bygger på näringslivets förmåga till förändring och att utveckla innovationer. Insatserna inom näringspolitiken är inriktade på att medverka till fler och växande företag, regelförenkling och väl fungerande marknader. Goda generella makroekonomiska förutsättningar är en grundbult för ett väl fungerande näringslivsklimat och en vital näringslivsdynamik. Det finns ett positivt samband mellan näringslivsdynamik, entreprenörskap och ekonomisk tillväxt. Sverige har ett flexibelt näringsliv och ett gott näringslivsklimat.

Inom näringspolitiken ryms företagsutveckling, främjande av entreprenörskap, innovationsutveckling, regelförenkling, konkurrensfrämjande arbete, turistfrämjande samt immaterial- och associationsrättsliga frågor. Vidare ingår undersökning av och information om landets geologi och mineralhantering, tillstånd och tillsyn enligt minerallagen (1991:45) samt miljösäkring. Därutöver ingår bidrag till forskning och utveckling, bidrag till rymdverksamhet samt bidrag till svenska standardiseringsorganisationen.

När det gäller det tidigare politikområdet Utrikeshandel, handels- och investeringsfrämjande avser regeringen att i fortsättningen redovisa den berörda verksamheten mot följande mål: Högsta möjliga grad av frihandel, en effektiv inre marknad och en öppen handelspolitik i EU, ett förstärkt multilateralt handelssystem inom Världshandelsorganisationen (WTO), ökande handelsutbyte mellan Sverige och världen samt ökade utländska investeringar i Sverige. Detta mål innebär en tydligare markering av handelspolitikens ökade betydelse.

Utrikeshandel, handels- och investeringsfrämjande består av verksamhetsområdena handels- och investeringsfrämjande samt internationell handelspolitik och inre marknaden.

Motionerna

I motion 2008/09:N428 (s) föreslås ett tillkännagivande om de företagsfrämjande insatserna. Förslagen i budgetpropositionen innebär att regeringen kraftigt försämrar Sveriges konkurrenskraft – den aktiva näringspolitiken trappas ned – och att regeringen sätter sin tilltro till att massiva skattesänkningar för de bäst ställda ska uppväga bristerna, anför motionärerna. De anser att regeringen missar dynamiken i vad staten, fackföreningar och näringsliv tillsammans kan åstadkomma. För att nå målet att Sverige ska vara ett av världens mest konkurrenskraftiga länder bör en politik för frihandel, öppenhet och konkurrens förenas med breda satsningar på kunskap, entreprenörskap och trygghet för alla. Utöver satsningar på utbildning krävs kompletteringar i form av företagsanknuten forskning, exportfrämjande och riskkapital. Småföretagen blir allt viktigare för tillväxt och sysselsättning, och det finns anledning att särskilt stödja dessas utveckling, anför motionärerna. De förordar investeringar i en starkare svensk konkurrenskraft, genom ett entreprenörsprogram riktat till de små företagen och ett industripaket för att möta de stora utmaningar som svensk industri står inför och som inneburit en stor ökning i antal varsel.

Villkoren för basindustrin, dvs. skogs-, pappers-, kemi-, gruv-, järn- och stålindustrierna, bör kartläggas ur ett internationellt perspektiv, anför det i motion 2008/09:N268 (s). Basindustrins stora betydelse för Sveriges ekonomi, tillväxt och välstånd framhålls i motionen. För att basindustrin ska kunna konkurrera på lika villkor på den internationella marknaden behöver förutsättningarna kartläggas avseende energipolitik, forskning och utveckling, infrastruktur och arbetskraft, anser motionärerna.

I motion 2008/09:N326 (s) efterfrågas åtgärder för industrin redan under hösten 2008 för att industrins långsiktiga konkurrenskraft ska bestå även under lågkonjunkturen. Bland åtgärder som förordas kan nämnas ökad satsning på behovsmotiverad forskning, ökat fokus på underleverantörer, ökade utbildningssatsningar, riskkapitalsatsning, satsningar på infrastruktur, ändrade former för offentlig upphandling, översyn av energipolitiken samt åtgärder för att öka industrins deltagande i klimatarbetet.

Ett tillkännagivande om de små företagens viktiga roll föreslås i motion 2008/09:N377 (v). För Vänsterpartiet är full sysselsättning en prioriterad fråga, framhålls det. Eftersom det knappast går att räkna med fler anställda i de stora, mångnationella börsbolagen bör den politiska kraften läggas på att utveckla de små och medelstora företagen. Nya fasta jobb i offentlig sektor och i småföretagen är den modell som motionärerna förordar för att klara full sysselsättning och för att utveckla den generella välfärden.

I motion 2008/09:N398 (mp) redovisas Miljöpartiets syn på företagande, vilken innebär att företagandet ses som en möjlighet att förverkliga idéer, bidra till samhällsutvecklingen och skapa sysselsättning. Politiken bör därför skapa så goda förutsättningar som möjligt för människor som vill starta och driva företag. Ökat företagande kan skapa de nya varor och tjänster som är en förutsättning för att Sverige ska klara de stora omställningar som väntar i framtiden, säger motionärerna. En aktiv företagarpolitik måste ha flera olika beståndsdelar – i första hand krävs ett gynnsamt samhällsklimat med sunda statsfinanser, bra infrastruktur och god tillgång till välutbildad arbetskraft och dessutom måste samhället organiseras på ett sådant sätt att företagsamhet och entreprenörskap uppmuntras.

Vissa kompletterande uppgifter

Riksdagen beslöt hösten 2007 att godkänna det nya mål för politikområde Näringspolitik som regeringen hade föreslagit i budgetpropositionen för 2008 (prop. 2007/08:1 utg.omr. 24, bet. 2007/08:NU1). Detta mål är, som nämnts, likalydande med det mål som regeringen nu föreslår för näringspolitiken och som lyder "Att stärka den svenska konkurrenskraften och skapa förutsättningar för fler jobb i fler och växande företag, för att därigenom bryta utanförskapet". I två reservationer (s, v; mp) avvisades regeringens förslag och föreslogs tillkännagivanden om hur respektive reseranter såg på inriktningen av näringspolitiken. Det innebar att det i båda reservationerna förordades att det mål som dittills hade gällt skulle fortsätta att gälla. Detta mål hade beslutats av riksdagen hösten 2005 (prop. 2005/06:1 utg.omr. 24, bet. 2005/06:NU1) och hade följande lydelse: "Att främja en hållbar tillväxt och en ökad sysselsättning genom insatser för ökad konkurrenskraft och fler och växande företag".

Utskottets ställningstagande

Riksdagen ställde sig hösten 2007, på utskottets förslag, bakom det nya mål för politikområdet Näringspolitik som regeringen hade föreslagit i budgetpropositionen för 2008. Regeringens nu aktuella förslag om godkännande av mål för näringspolitiken är av formell karaktär och sammanhänger med att indelningen i politikområden och i förekommande fall verksamhetsområden inte längre ska gälla. Utskottet finner det därför självklart att riksdagen ska godkänna det mål för näringspolitiken som regeringen föreslår och som alltså är likalydande med nu gällande mål för politikområdet Näringspolitik. Samtidigt bör riksdagen godkänna att de nu gällande målen för politikområdena Näringspolitik och Utrikeshandel, handels- och investeringsfrämjande ska upphöra att gälla.

Ett bra entreprenörs- och företagsklimat är, enligt utskottets mening, avgörande för att svensk ekonomi ska växa och vara livskraftig i en allt öppnare världsekonomi. En positiv och öppen attityd till företagande och företagsamhet är en förutsättning för ett ökat nyföretagande. Fler företag och jobb kräver ett dynamiskt näringsliv och fler innovationer. När ny kunskap och nya idéer omsätts i lönsamma verksamheter och nya produkter och tjänster skapas bättre förutsättningar för en långsiktigt hållbar tillväxt i hela landet. Att återupprätta arbetslinjen i Sverige är att bygga en stabil grund för trygghetssystemen. Full sysselsättning är det främsta medlet mot växande klyftor och orättvisor i samhället.

Regeringens politik öppnar på allvar upp möjligheterna till nya investeringar och företagsamhet.

I de här aktuella kommittémotionerna föreslås att riksdagen ska göra tillkännagivanden i generella termer om hur företagandet i allmänhet och småföretagen i synnerhet ska främjas. Enligt utskottets mening är det inte denna typ av allmänna riksdagsuttalanden som krävs för att förbättra villkoren för företagande, utan konkreta åtgärder. Detta har präglat regeringens politik sedan den tillträdde och fortsätter att göra så genom de åtgärder som föreslås i den nu aktuella budgetpropositionen. Det rör sig om förslag på en rad områden som bidrar till ett stärkt företagsklimat och bättre villkor för entreprenörer och företagande – t.ex. sänkta arbetsgivaravgifter generellt och vid anställning av ungdomar, sänkt bolagsskatt, ändrade 3:12-regler och regelförenklingar på skatteområdet samt konkurrensfrämjande åtgärder.

Regeringen bedriver en tillväxtpolitik som tar sin utgångspunkt i företagsperspektivet och som syftar till att skapa bättre förutsättningar för nystart av företag och företagstillväxt. Därvid är följande faktorer av betydelse: öppna och fungerande marknader, ekonomiska incitament för ökat nyföretagande, entreprenöriella normer och värderingar, låga kostnader för administration och enkla regler. De generella åtgärderna kompletteras med riktade insatser. Det rör sig under detta utgiftsområde om insatser för att främja kvinnors företagande, företagande bland personer med utländsk bakgrund samt social ekonomi och socialt företagande.

Sedan budgetpropositionen framlades den 22 september har läget på finansmarknaden allvarligt försämrats, vilket får kraftiga återverkningar på den allmänna konjunkturedgången. Effekterna är i dagsläget svåra att överblicka och vilka ytterligare åtgärder som kan vara befogade är därför svårbedömda. Utskottet förutsätter att regeringen mycket noggrant följer och analyserar konjunkturutvecklingen och utvecklingen på de finansiella marknaderna samt vid behov återkommer till riksdagen med förslag om eventuella ytterligare åtgärder inom området näringspolitik. Utskottet vill i detta sammanhang framhålla att regeringen vidtagit olika åtgärder – i anslutning till finanskrisen och de varsel om uppsägningar och nedläggning av verksamheter som inträffat under senare tid.

Regeringen har nyligen lagt fram en proposition om kapitaltillskott till AB Svensk Exportkredit och Almi Företagspartner AB (prop. 2008/09:73). I propositionen föreslås att riksdagen ska bemyndiga regeringen att överlåta statens aktier i Venantius AB till AB Svensk Exportkredit, tilldela Svensk Exportkredit ett kapitaltillskott om högst 3 miljarder kronor, tilldela Almi ett kapitaltillskott om högst 2 miljarder kronor samt att för 2008 höja ramen för utgiftsområde 24 Näringsliv med 5 miljarder kronor och öka det under utgiftsområdet uppförda anslaget Kapitalinsatser i statliga bolag (38:18) med detta belopp. Vidare föreslås att regeringen bemyndigas att vidta de åtgärder i övrigt som krävs för att genomföra överföringen av statens aktier i Venantius till Svensk Exportkredit. Syftet är att trygga både små och stora företags behov av krediter på ett effektivt sätt och att underlätta för exportindustrin att genomföra investeringar. Finansieringssituationen för nya, små och medelstora företag förbättras genom ökade utlåningsmöjligheter för Almi och genom att Almi ges möjlighet att täcka en större andel av ett företags lånebehov. Svensk Exportkredits utlåningskapacitet beräknas öka med minst 75 miljarder kronor. Utskottet har i ett yttrande till finansutskottet (yttr. 2008/09:NU4y), som justerats tidigare denna dag, ställt sig bakom regeringens förslag. Riksdagen planerar att fatta beslut i frågan den 19 november (bet. 2008/09:FiU17).

Vidare har regeringen tidigare beslutat om att tillsätta regionala samordnare med uppgift att koordinera insatserna i de berörda länen. En statssekreterargrupp har också tillsatts inom Regeringskansliet, under ledning av statssekreterare Jöran Hägglund, Näringsdepartementet, med uppdrag att nationellt samordna det regionala arbetet och fungera som "en dörr in" till regeringen.

Utskottet tillstyrker med vad som anförts regeringens förslag om det mål för näringspolitiken som anges i propositionen och förslagen om att målen för politikområdena Näringspolitik och Utrikeshandel, handels- och investeringsfrämjande ska upphöra att gälla. De här aktuella motionerna avstyrks samtidigt i berörda delar.

Anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar anslagen under utgiftsområde 24 Näringsliv i enlighet med vad utskottet föreslår och som framgår av bilaga 3. Utskottets förslag till anslag överensstämmer med regeringens förslag. Riksdagen bör också besluta enligt de förslag rörande bemyndiganden som läggs fram i propositionen under detta utgiftsområde. Slutligen avslår riksdagen samtliga här aktuella motionsyrkanden.

Jämför särskilda yttrandena 1 (s), 2 (v), 3 (mp) och 4 (s, v, mp).

Inledning

Utskottet redogör i det följande – avseende de anslag som ingår i utgiftsområde 24 Näringsliv – för regeringens förslag och motsvarande förslag i motioner (se bilaga 2). Det bör noteras att de motionsyrkanden som tas upp i detta betänkande uttryckligen rör förslag om anslag. Det finns också ett stort antal motionsyrkanden från allmänna motionstiden rörande olika näringspolitiska frågor – dock utan förslag om ändrade anslag. Dessa motionsyrkanden planeras bli behandlade våren 2009 i ett näringspolitiskt motionsbetänkande. Utskottet redovisar sitt ställningstagande i ett sammanhang i slutet av detta avsnitt.

Näringspolitik

Verket för innovationssystem: Förvaltningskostnader (1:1)

Propositionen

Anslaget finansierar förvaltningskostnader vid Verket för innovationssystem (Vinnova). Myndighetens uppgift är att främja utveckling av effektiva svenska innovationssystem för hållbar tillväxt, främst genom stödjande av behovsmotiverad forskning.

Regeringen beräknar anslaget för 2009 till ca 137 miljoner kronor.

Inga motioner har väckts på detta område.

Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling (1:2)

Propositionen

Anslaget finansierar behovsmotiverad forsknings- och utvecklingsverksamhet samt utveckling av innovationssystemet. Regeringen föreslår att anslaget ska öka med 170 miljoner kronor fr.o.m. 2009, med hänvisning till den i budgetpropositionen aviserade forsknings- och innovationsproposition, som regeringen presenterade den 23 oktober. Vidare föreslår reger-

ingen en överföring av 215,7 miljoner kronor från anslaget till ett föreslaget nytt anslag, Institutens strategiska kompetensutvecklingsmedel m.m. (1:3). Därutöver föreslår regeringen, i enlighet med förslag av Utredningen om legal metrologi, tid och frekvens samt riksmätplatser i betänkandet Vissa metrologifrågor (SOU 2007:97), att anslaget tillförs 24,6 miljoner kronor från anslaget Näringslivsutveckling m.m. (1:5), med anledning av att ansvaret för riksmätplatserna vid SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut AB överförs från Verket för näringslivsutveckling (Nutek) till Vinnova.

Regeringen beräknar anslaget för 2009 till ca 1 846 miljoner kronor. Regeringen begär vidare riksdagens bemyndigande att under 2009 besluta om bidrag som, inklusive tidigare gjorda åtaganden, medför behov av framtida anslag på högst 1 miljard kronor under 2010 och 800 miljoner kronor under 2011–2013.

Motionerna

I de två partimotionerna 2008/09:Fi270 (s) och 2008/09:N435 (s) och i kommittémotion 2008/09:N428 (s) förordas ökade medel till det här aktuella anslaget. I den sistnämnda motionen föreslås en total ökning av anslaget med 660 miljoner kronor, varav 500 miljoner kronor avser ett föreslaget program för att möta varsel inom industrin och tjänstesektorn, 100 miljoner kronor avser programmet Forska & Vax och 60 miljoner kronor en ökning utöver de ökade medel på 170 miljoner kronor som regeringen har föreslagit inom detta anslag för kommande satsningar i forsknings- och innovationspropositionen. I ljuset av den bekymmersamma ekonomiska utvecklingen med en snabbt försvagande arbetsmarknad för stora delar av det svenska näringslivet behöver breda insatser genomföras, anser motionärerna. De erinrar om det förslag Socialdemokraterna lagt fram i motion 2008/09:Fi303 (s) om att innevarande år avsätta en halv miljard kronor för investeringar i ett program för att möta varslen och den vikande arbetsmarknaden. Programmet föreslås fortsätta och omfatta totalt 1 miljard kronor för 2009. Programmet, som ska utformas och genomföras tillsammans med Arbetsförmedlingen och Vinnova, ska innehålla investeringar i t.ex. särskilda utbildnings- samt forsknings- och utvecklingsinsatser i samarbete med näringslivet. Inom Vinnovas område ingår t.ex. en särskild nyföretagarsatsning riktad till anställda i företag som har börjat varsla personal och ett extra forskningsstöd riktat till de industri- och tjänstebranscher som är särskilt hårt pressade av varsel och konjunkturnedgång. Av den föreslagna ökningen till programmet Forska & Vax med 100 miljoner kronor ska huvuddelen riktas till småföretag inom den högproduktiva tjänstesektorn och miljöteknikbranschen. Motionärerna vill också komplettera Forska & Vax med programmet Designa & Vax, vilket är ett föreslaget, nytt program för att stärka småföretagens produktutveckling och design.

En ökning av medlen till programmet Forska & Väx föreslås också i partimotion 2008/09:N337 (v) och kommittémotion 2008/09:N377 (v). Intresset vid den första utlysningen inom Forska & Väx var mycket stort, påpekar motionärerna. Vid den senaste utlysningen våren 2008 sökte 407 företag över 600 miljoner kronor, varav Vinnova kunde finansiera endast 60 småföretag med sammanlagt 50 miljoner kronor, dvs. knappt 15 % av ansökningarna beviljades. Motionärerna menar att en ökning av medelstillsdelningen bör ske och föreslår 100 miljoner kronor utöver regeringens förslag för vardera året 2009, 2010 och 2011.

Även i kommittémotion 2008/09:N398 (mp) föreslås en ökning av medlen till programmet Forska & Väx med 100 miljoner kronor för 2009. Forskning och utvecklingsverksamhet har blivit allt mer komplex och är förknippad med såväl stora kostnader som risker, vilket innebär att det kan vara svårt för små företag att satsa på FoU, framhåller motionärerna. De erinrar om att programmet infördes under den förra mandatperioden av den dåvarande socialdemokratiska regeringen, med stöd av Miljöpartiet och Vänsterpartiet och att det har varit mycket framgångsrikt. Det föreslagna tillskottet ska riktas specifikt till forskning med miljörelevans inom små företag, t.ex. för att ta fram ny miljö- och energiteknik.

Vissa kompletterande uppgifter

Regeringen presenterade i mitten av oktober ett nytt program för fordonsforskning, vilket statssekreterare Jöran Hägglund, Näringsdepartementet, informerade utskottet om vid sammanträdet den 14 oktober. Programmet ingår som en del av den forsknings- och innovationsproposition som regeringen hade aviserat och som senare lades fram den 23 oktober. Programmet ersätter de branschprogram vars finansiering tar slut 2008. Satsningen startar den 1 januari 2009 och säkerställer en långsiktig statlig finansiering på nivån 450 miljoner kronor per år. Tillsammans med motsvarande finansiering från fordonsindustrin innebär detta att forskningsprogrammen totalt omfattar 900 miljoner kronor årligen. Forskningen innebär genom sin inriktning på klimat/miljö och säkerhet ett kraftfullt bidrag till omställningen av transportsystemet och skapar samtidigt en grund för nya konkurrenskraftiga produkter inom fordonsindustrin. För programmet ansvarar Vinnova i samverkan med Vägverket och Statens energimyndighet. Övriga parter är de fyra fordonstillverkarna och Fordonskomponentgruppen som representant för underleverantörerna.

Regeringen redovisar i forskning- och innovationspropositionen (prop. 2008/09:50) sin syn på forsknings- och innovationspolitikens inriktning under perioden 2009–2012. När det gäller Vinnova sägs (s. 179) att verket bör tillföras medel för att ytterligare kunna stärka uppbyggnad av effektiva innovationssystem genom finansiering av forskning och utveckling, i samverkan med näringslivet. Medlen bör särskilt användas för forskningsområden med stor tillväxtpotential och för insatser som främjar samverkan mellan olika aktörer och ökar nyttiggörande av forskning och utveckling.

Regeringen beskriver i propositionen satsningar på ett antal strategiska forskningsområden som har stor betydelse för näringslivets utveckling och kunskapsförsörjning. Detta öppnar för samverkansprogram med näringslivet. En del av de strategiska satsningarna ska fördelas av Vinnova. Verket kommer också att utvärdera ett antal av de ansökningar om satsningar inom de strategiska forskningsområden som fördelas direkt till universitet och högskolor. Regeringen aviserar att den i en tilläggsbudgetproposition för 2009 kommer att föreslå att anslaget ökar med ytterligare 49 miljoner kronor. Utskottet har beretts tillfälle att yttra sig över forsknings- och innovationspropositionen till utbildningsutskottet.

När det gäller det program för att möta varsel inom industrin och tjänstesektorn som Socialdemokraterna föreslår i sina tre här aktuella motioner kan noteras att utskottet i sitt yttrande över tilläggsbudget 2 (yttr. 2008/09: NU1y) behandlade ett förslag i motion 2008/09:Fi303 (s) om att riksdagen på tilläggsbudget för innevarande budgetår ska anvisa ytterligare 250 miljoner kronor till det här aktuella anslaget för detta ändamål. Utskottet ansåg att riksdagen bör avslå yrkandet med hänvisning till det nyssnämnda fordonsforskningsprogrammet. I en avvikande mening (s, v) fick motionsyrkandet stöd. Finansutskottet justerade sitt betänkande om tilläggsbudget 2 (bet. 2008/09:FiU11) den 11 november. Riksdagen fattar beslut den 19 november.

Institutens strategiska kompetensmedel m.m.

Propositionen

Från anslaget, som är nytt, finansieras institutens strategiska kompetensmedel liksom kostnader för IRECO Holding AB:s verksamhet och vissa omstruktureringskostnader för IRECO-institutet.

Regeringen föreslår att anslaget ska tillföras 100 miljoner kronor fr.o.m. 2009, med hänvisning till den i budgetpropositionen aviserade forsknings- och innovationsproposition, som regeringen presenterade den 23 oktober. Vidare föreslår regeringen att det under det här aktuella anslaget för 2009 anvisas 39,4 miljoner kronor från det under budgetåret 2008 uppförda anslaget Bidrag till FoU inom experimentell teknik m.m. (nu benämnt Bidrag till terminologisk verksamhet (1:13) – se vidare i det följande) och 215,7 miljoner kronor från anslaget Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling (1:2).

Regeringen beräknar anslaget för 2009 till ca 355 miljoner kronor.

Motionen

I kommittémotion 2008/09:N428 (s) föreslås en ökning av anslaget med 40 miljoner kronor, utöver den ökning med 100 miljoner kronor som regeringen har föreslagit inom detta anslag med hänvisning till forsknings- och innovationspropositionen.

Vissa kompletterande uppgifter

Regeringen presenterade, som nämnts, den 23 oktober forsknings- och innovationspropositionen. I denna behandlas industriforskningsinstitutet i ett särskilt avsnitt med rubriken Förstärkning och förnyelse av industriforskningsinstitutet (prop. 2008/09:50 s. 128). Där gör regeringen bedömningen att industriforskningsinstitutet bör stärkas för att bli internationellt mer konkurrenskraftiga och bättre kunna bidra till att stärka näringslivets konkurrenskraft, bl.a. genom en stärkt samverkan med universitet och högskolor. Anslaget för institutens strategiska kompetensmedel m.m. bör, enligt regeringens bedömning, öka med totalt 200 miljoner kronor åren 2009–2012 för industriforskningsinstitutens strategiska kompetensutveckling. Regeringen föreslår vidare i propositionen att riksdagen ska bemyndiga regeringen att bilda ett nytt holdingbolag genom ombildning av IRECO Holding AB för att samordna och utveckla statens ägarintressen i industriforskningsinstitut. Bolagets syfte ska inte vara att bereda vinst åt aktieägaren. Bolaget ska ta fram och löpande utveckla kriterier för fördelning av institutens strategiska kompetensutvecklingsmedel. Fördelningen ska i huvudsak utgå från institutens omsättning och då särskilt den näringslivsrelaterade omsättningen.

Verket för näringslivsutveckling: Förvaltningskostnader (1:4)

Propositionen

Anslaget täcker förvaltningskostnader för Verket för näringslivsutveckling (Nutek) samt används för driftsbidrag till Almi Företagspartner AB. Nutek avvecklas den 31 mars 2009 som en del av regeringens omstrukturering av myndigheter inom utgiftsområde 24 Näringsliv och utgiftsområde 19 Regional tillväxt (se vidare i det följande).

Regeringen beräknar anslaget för 2009 till ca 92 miljoner kronor.

Inga motioner har väckts på detta område.

Näringslivsutveckling m.m. (1:5)

Propositionen

Anslaget ska användas för näringslivsfrämjande åtgärder. Anslaget får även användas till försöket med nystartskontor. Anslaget föreslås minska med 24,6 miljoner kronor fr.o.m. 2009 till följd av en överföring till anslaget Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling (1:2). Medlen flyttas med anledning av en överföring av ansvaret för riksmätplatserna vid SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut AB från Nutek till Vinnova. Anslaget föreslås vidare minska med 10 miljoner kronor fr.o.m. 2009 till följd av en överföring till anslaget Utveckling av skolväsende, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning. Medlen ska användas för att finansiera Skolverkets insatser för att främja entreprenörskap i skolan.

Regeringen beräknar anslaget för 2009 till ca 516 miljoner kronor. Regeringen begär vidare riksdagens bemyndigande att under 2009 ingå ekonomiska förpliktelser, som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 300 miljoner kronor under 2010–2012.

Motionerna

En ökning av anslaget med 160 miljoner kronor förordas i de två partimotionerna 2008/09:Fi270 (s) och 2008/09:N435 (s) och i kommittémotion 2008/09:N428 (s). Den föreslagna ökningen avser en ökning med 100 miljoner kronor till ett småföretagarstipendium, 40 miljoner kronor till ett särskilt innovationslån för uppfinnare och 20 miljoner kronor till ökat stöd till kommersiell service och utgör de delar av det i motionerna föreslagna entreprenörsprogrammet som hör hemma under detta anslag. Eftersom steget att lämna en anställning för att starta ett företag kan vara långt vill motionärerna inrätta ett småföretagarstipendium, som provas utifrån affärsidén och söks från Almi. Stipendiet ska också kunna sökas av personer som inte är jobbsökande. Motionärerna vill också införa ett särskilt innovationslån för uppfinnare med förenklad ansökningsprocess och sänkta medfinansieringskrav. Lånet ska avse högre risk, administreras av Almi, inriktas på innovativa småföretagare och uppfinnare i marknadskompletterande syfte och nå företag utanför den akademiska världen. När det slutligen gäller det i motionerna föreslagna ökade stödet till kommersiell och offentlig service i särskilt utsatta områden är detta kopplat till utvecklingen med ett minskat antal bensinmackar och mataffärer och de därmed ökande avstånden till närmaste butik eller serviceställe. Motionärerna menar att därmed försvinner också nödvändig serviceinfrastruktur för företagen på orten.

I partimotion 2008/09:N337 (v) och kommittémotion 2008/09:N377 (v) föreslås en ökning av anslaget med 55 miljoner kronor, varav 50 miljoner kronor avser en ökad satsning på såddfinansiering och 5 miljoner kronor stöd till kreditgarantiföreningarnas basverksamhet. Staten har en viktig uppgift att fylla för att säkra långsiktig såddfinansiering, anser motionärerna. De vill utveckla både det lokala såddfinansieringskapitalet från Nutek och lokala investerare och det nationella såddfinansieringskapitalet som är inriktat på nya företag med avancerad teknik. När det gäller kreditgarantiföreningarna sägs att dessa kan komma att spela en allt viktigare roll för småföretagen, genom att föreningarna är verksamma i regioner som inte är traditionella storstads- eller tillväxtcentrum och där tillgången till riskvilligt kapital ofta är bristfällig. Föreningarna, som kan bistå med rådgivning, mentorer och nya nätverk, är en ganska ny företeelse i Sverige jämfört med andra länder i Europa. För att underlätta uppbyggnaden av kreditgarantiföreningar bör det finnas en nationell basfinansiering av verksamheten, anser motionärerna.

En ökning av anslaget med 260 miljoner kronor förslås i kommittémotion 2008/09:N398 (mp). De föreslagna ökade medlen fördelas på följande områden: regelförenkling 20 miljoner kronor, entreprenörskapsprogram 20

miljoner kronor, sociala företag 10 miljoner kronor, egenanställning 20 miljoner kronor, branschprogram för miljöteknik 50 miljoner kronor, resurscentrum för kvinnor 20 miljoner kronor, miljödriven näringslivsutveckling 15 miljoner kronor, samordning av miljöteknik (Swentec) 5 miljoner kronor och mikrokrediter för personer med invandrabakgrund 100 miljoner kronor. När det gäller regelförenkling bedömer motionärerna att regeringens mål om 25 % minskad regelbörda till 2010 inte kommer att uppnås, och de vill därför tillföra det nya Tillväxtverket (se vidare i det följande) samt Arbetsmiljöverket, Skatteverket och Naturvårdsverket 5 miljoner kronor vardera för att påskynda arbetet. Det nationella entreprenörskapsprogram som Nutek bedrivit fram till halvårsskiftet 2008 bör permanentas, och på sikt bör verksamheten helt eller delvis överföras till Skolverket. Egenanställning, som förordas i motionen, innebär att den berörda personen blir anställd i ett företag som fungerar som arbetsgivare under den tid personen har kunder och uppdrag, medan den egenanställda själv ansvarar för att arbeta in sin lön. Företaget sköter administration och ekonomihandtering mot en avgift. Motionärerna vill ge Tillväxtverket i uppdrag att vara samordnande myndighet för egenanställning. Motionärerna vill vidare stärka miljötekniksektorn genom inrättande av ett branschprogram för miljöteknik, i vilket näringslivet och de fackliga organisationerna ska samarbeta med att ta fram strategier för hur miljöteknikbranschen kan utvecklas. De 21 regionala resurscentrum för kvinnor som stöder kvinnors entreprenörskap samordnas av Nationellt resurscentrum för kvinnor (NRC) och stöds via Nutek, sägs det vidare i motionen. Motionärerna vill öka verksamheten hos dessa resurscentrum för att stimulera kvinnor att starta företag och för uppsökande verksamhet. När det gäller miljödriven näringslivsutveckling vill motionärerna att den verksamhet som Nutek i flera år har bedrivit på detta område utvecklas. De vill vidare att Sveriges miljöteknikråd (Swentec), som har haft i uppdrag att stärka svenska företags affärsmöjligheter och konkurrenskraft inom miljöteknik, miljöanpassade varor, tillverkningsprocesser och tjänster på de svenska och internationella marknaderna, ska ha ett långsiktigt perspektiv och tillföras ytterligare medel. Motionärerna anser slutligen att möjligheten att söka s.k. mikrolån på upp till 100 000 kr genom Almi bör utökas och avse personer med invandrabakgrund.

Vissa kompletterande uppgifter

När det gäller förslag i motionerna om olika finansieringsinsatser för företag kan noteras att regeringen i december 2007 bemyndigade näringsminister Maud Olofsson att tillkalla en särskild utredare rörande *statliga finansieringsinsatser för företag*. Enligt direktiven (dir. 2007:169) ska den särskilde utredaren, direktör Jan-Olle Folkesson, göra en översyn av statliga finansieringsinsatser för nya, små och medelstora företag. En analys ska göras av hur nuvarande insatser samverkar och i vilken mån de överlappar. Utredaren ska lämna förslag till hur insatserna kan bli mer effek-

tiva och överskådliga. Han ska särskilt beakta företagarnas behov av finansiering inför företagsstart och i tidiga skeden av sin utveckling samt små och medelstora företags behov i expansionskedan. Utredaren ska föreslå hur statliga insatser kan utformas så att de främjar privata aktörers medverkan. De insatser som föreslås ska utformas på ett sådant sätt att risken för snedvridande av konkurrensförhållanden och för undanträngningseffekter minimeras. Från dessa utgångspunkter ska utredaren ompröva nuvarande statliga åtaganden inom finansieringsområdet. Han ska vidare bl.a. se över möjligheterna till en mer effektiv och samordnad organisation för statens finansieringsinsatser på regional och nationell nivå. Ett exempel på strukturförändringar som ska belysas är möjligheten till närmare samarbete mellan Almi och Stiftelsen Norrlandsfonden i de fem Norrlandslänen. Om utredaren kommer till slutsatsen att nya insatser för att stödja små och medelstora företags finansiering är motiverade, ska han föreslå hur de ska utformas. Utredaren ska också utreda möjligheterna att skapa ett statligt garantisystem. I den mån åtgärderna har statsfinansiella konsekvenser ska utredaren också föreslå hur dessa ska finansieras. Uppdraget ska redovisas senast den 31 december 2008.

Riksdagen beslöt våren 2008, på förslag av ett enhälligt utskott, att genom ett tillkännagivande anmoda regeringen att tillse att även *rådgivningsinsatserna för företag* blir föremål för utredning (bet. 2007/08:NU7). Utskottet fann det positivt att regeringen hade beslutat att tillsätta den nyssnämnda utredningen om statliga finansieringsinsatser för företag. Samtidigt konstaterade utskottet att det aktuella utredningsuppdraget omfattade endast finansieringsinsatser och sålunda inte rådgivningsinsatser. Mot bakgrund av den information som utskottet hade inhämtat från ett tiotal olika företagsfrämjande aktörer i samband med beredningen av ärendet fann utskottet anledning att förorda att även rådgivningsinsatser blir föremål för utredning. Utskottet nämnde olika frågeställningar som bör ingå i den begärda utvärderingen och översynen.

Näringsdepartementet gav i september 2008 konsultföretaget Forum for Business Administration (FBA) i uppdrag att genomföra en utredning om företagsrådgivning (dnr N2008/3064/ENT). Enligt uppdragsbeskrivningen ingår i uppdraget att föreslå hur det statliga centrala åtagandet inom företagsrådgivning kan definieras samt att göra en analys av i vilken utsträckning nuvarande insatser faller inom ramen för det statliga åtagandet. Vidare ska en analys göras av i vilken mån befintliga insatser möter företagets behov och hur regionala skillnader bör påverka statens rådgivningsinsatser till företag. Slutligen ska en analys göras om och i så fall i vilken utsträckning de statligt finansierade insatserna snedvrider konkurrensen på en eventuell privat marknad. Uppdraget ska avrapporteras senast den 30 januari 2009.

Regeringen avlämnade i slutet av oktober en proposition med förslag som ska underlätta *tilldelning av F-skattsedel* och göra det lättare att starta näringsverksamhet (prop. 2008/09:62). Reglerna föreslås träda i kraft den 1 januari 2009 och tillämpas på beskattningsår som påbörjats efter den 31 december 2008.

Regeringen bemyndigade i juni 2008 finansminister Anders Borg att tillkalla en särskild utredare rörande *skatteincitament för investeringar i mindre företag*. Enligt direktiven (dir. 2008:80) ska den särskilde utredaren, lagman Leif Gäverth, analysera förutsättningarna för att införa särskilda skatteincitament för att stimulera fysiska personers investeringar i mindre företag. Med mindre företag avses onoterade företag, inklusive handelsbolag som enbart ägs av fysiska personer. Utredaren ska särskilt beakta behovet av finansiering inför företagsstart och i tidiga skeden av företagets utveckling samt mindre företags behov i expansionsskeden. Utredaren ska redovisa uppdraget senast den 31 mars 2009.

När det gäller *regelförenkling* kan noteras att riksdagen den 22 oktober behandlade utskottets betänkande 2008/09:NU5 om regelförenklingsarbetet. Samtliga aktuella motioner avslogs, och regeringens skrivelse 2007/08:131 lades till handlingarna. I tre reservationer (s; v; mp) framfördes synpunkter på regelförenklingsarbetet från respektive partiers företrädare.

Beträffande förslaget i motionerna från Socialdemokraterna om ökat stöd med 20 miljoner kronor till *kommersiell service* kan noteras att anslaget Regionala tillväxtåtgärder (1:1) under utgiftsområde 19 Regional tillväxt används för bl.a. kommersiell service. I budgetpropositionen (utgiftsområde 19 Regional tillväxt) redovisas att ekonomiskt stöd ges enligt förordningen (2000:284) om stöd till kommersiell service. Stödet kan ges till dagligvarubutiker i gles- och landsbygder. Stödet kan lämnas till näringsidkare i form av investeringsbidrag, servicebidrag och investeringslån samt till kommuner som statligt hemsändningsbidrag. Under 2007 beviljades stöd om sammanlagt knappt 35 miljoner kronor enligt förordningen. Under rubriken Politikens inriktning sägs i budgetpropositionen (utgiftsområde 19 Regional tillväxt s. 43) beträffande tillgång till kommersiell och offentlig service följande:

Befolkningsförändringar, omvandlingen inom dagligvaru- och drivmedelsbranscherna samt människors förändrade köpvanor är viktiga faktorer som påverkar tillgången till service. Framtida behov och utmaningar kommer att kräva fortsatta insatser inom serviceområdet bl.a. genom olika insatser för att stärka butiker och drivmedelsstationer med strategisk betydelse för varuförsörjningen. Konsumentverket har visat att antalet drivmedelsstationer i drygt hälften av länen har minskat påtagligt de senaste åren. I ungefär två tredjedelar av länen befaras mer omfattande nedläggningar den närmaste tiden vilket påverkar hushåll och företag negativt. Därför avser regeringen att i strategin för att stärka utvecklingskraften på landsbygden återkomma med förslag på åtgärder för att minska de negativa konsekvenserna. I första hand mot bakgrund av utvecklingen inom serviceområdet görs en särskild satsning på 50 miljoner kronor 2009.

Det är angeläget att även i fortsättningen arbeta i programform för att nå målet om en god tillgång till kommersiell service för kvinnor och män samt att öka tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning. En utgångspunkt för det framtida arbetet bör vara att nuvarande insatser breddas i syfte att öka samordningen mellan kommersiell och främst kommunal offentlig service där så är ändamålsenligt. Det är också önskvärt att sträva mot en större mångfald av utförare och leverantörer av service och tjänster inom det offentligt finansierade systemet. Relationen mellan den ideella sektorn och staten behöver lyftas fram, tydliggöras och utvecklas. Regeringen har tagit initiativ i denna riktning genom den dialog som resulterat i ett förslag till överenskommelse mellan regeringen och idéburna organisationer inom det sociala området.

För att säkerställa en god tillgänglighet till offentlig service i alla delar av landet och samtidigt möjliggöra en fortsatt effektivisering av den offentliga tjänsteproduktionen, måste bl.a. samordnade lösningar utvecklas.

Utskottet behandlar senare under hösten utgiftsområde 19 Regional tillväxt i anslagsbetänkande 2008/09:NU2.

Utreddningen om trygghetssystemen för företagare (särskild utredare: jurist Alf Eckerhall) redovisade den 13 oktober sitt betänkande Trygghetssystemen för företagare (SOU 2008:89). Utreddningen lämnade flera olika förslag som syftar till att åstadkomma likabehandling, förutsägbarhet, enklare administration, viss valfrihet och ökad trygghet vid framför allt nystart av företag. Betänkandet remissbehandlas för närvarande, och remisstiden går ut den 15 januari 2009. Enligt ett pressmeddelande från näringsminister Maud Olofsson ska förslagen efter remissbehandlingen beredas skyndsamt i Regeringskansliet.

Beträffande *Swentec* sägs i budgetpropositionen under rubriken Hållbar utveckling/miljöteknik att regeringens ambition är att miljöutmaningarna ska nyttjas som en ekonomisk hävstång. Ny, grön teknik kommer att efterfrågas i allt högre grad när energi- och transportsystemen ställs om för att möta miljö- och klimatutmaningarna. Behovet av teknik med minimal miljöpåverkan kommer därför att vara stort och ökande. Detta ger möjligheter till ökad svensk export av miljöteknik. För att bidra till att uppnå regeringens övergripande målsättning att stärka den svenska konkurrenskraften och skapa förutsättningar för fler jobb i fler och växande företag är tillväxten inom miljötekniksektorn särskilt intressant, eftersom en sådan utveckling också leder till positiva miljöeffekter. Den kunskapsuppbyggnad och det analysarbete som sker inom *Swentec* är en viktig grund för regeringens fortsatta arbete med stöd och utveckling av den svenska miljötekniksektorn. För att ytterligare tydliggöra och stärka *Swentecs* inriktning har regeringen beslutat om nya direktiv för verksamheten per den 1 april 2008 och omvandlat *Swentec* till en tidsbegränsad delegation underställd Regeringskansliet.

Företrädare för Kreditgarantiföreningen i Sverige har vid ett utskottssammanträde lämnat information om sin verksamhet. Enligt Nuteks regleringsbrev för 2008 ingår satsningar på *kreditgarantiföreningar* i det här aktuella

anslaget. Enligt uppgift från Näringsdepartementet ligger bidraget på nivån 5 miljoner kronor för 2008 (vari ingår bidrag till medlemmar i Kreditgarantiföreningen i Sverige). I den tidigare nämnda Finansieringsutredningens uppdrag ingår att utreda möjligheterna att skapa ett statligt garantisystem.

Institutet för tillväxtpolitiska studier: Förvaltningskostnader (1:6)

Propositionen

Anslaget används för Institutet för tillväxtpolitiska studiers (ITPS) förvaltningskostnader. ITPS avvecklas den 31 mars 2009 som en del av regeringens omstrukturering av myndigheter inom utgiftsområde 24 Näringsliv och utgiftsområde 19 Regional tillväxt (se vidare i det följande).

Regeringen beräknar anslaget för 2009 till ca 20 miljoner kronor.

Inga motioner har väckts på detta område.

Tillväxtverket (1:25)

Propositionen

Anslaget täcker förvaltningskostnader för Tillväxtverket samt används för driftsbidrag till Almi Företagspartner AB. Tillväxtverket är en ny myndighet som bildas med uppgift att främja entreprenörskap, företags konkurrenskraft och nationell och regional utvecklingskraft (prop. 2007/08:78, bet. 2007/08:NU15). Verksamheter som för närvarande bedrivs vid Glesbygdsverket, ITPS och Nutek ska tillsammans med verksamheten avseende kommersiell service vid Konsumentverket övergå till de nya myndigheterna Tillväxtverket och Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser. Inriktningen är att omstruktureringen ska leda till betydande effektiviseringar i de nya myndigheternas verksamheter. Regeringen fattade i maj 2008 beslut om direktiv för två särskilda utredare som ska förbereda och genomföra bildandet av respektive myndighet (dir. 2008:68 och dir. 2008:69). I avvaktan på underlag från utredarna utgör det föreslagna förvaltningsanslaget för Tillväxtverket regeringens nuvarande bedömning av medelsbehovet. Regeringen återkommer vid behov i frågan.

Anslaget tillförs 8,8 miljoner kronor till följd av en överföring från anslaget Länsstyrelserna m.m. inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse för att Tillväxtverket ska vara förvaltande och attesterande myndighet för de åtta regionala strukturfondsprogrammen inom regional konkurrenskraft och samskiktning. Vidare föreslår regeringen att det från det nämnda anslaget fr.o.m. 2009 årligen ska överföras 2,9 miljoner kronor för uppgiften att vara förvaltande och attesterande myndighet för det territoriella strukturfondsprogrammet Öresund/Kattegatt/Skagerack.

Regeringen beräknar anslaget för 2009 till ca 257 miljoner kronor.

Inga motioner har väckts på detta område.

Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser (1:26)

Propositionen

Anslaget ska användas till förvaltningskostnader för Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser. Myndigheten är en ny myndighet som bildas, med uppgift att vara regeringens stöd för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser. Som tidigare nämnts ska verksamheter som för närvarande bedrivs vid Glesbygdsverket, ITPS och Nutek tillsammans med verksamheten avseende kommersiell service vid Konsumentverket övergå till de nya myndigheterna Tillväxtverket och Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser. I avvaktan på underlag från de i föregående avsnitt nämnda särskilda utredarna är det föreslagna anslaget regeringens nuvarande bedömning av medelsbehovet för Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser. Regeringen återkommer vid behov i frågan.

Regeringen beräknar anslaget för 2009 till ca 54 miljoner kronor.

Inga motioner har väckts på detta område.

Avvecklingsanslag för Nutek, ITPS och Glesbygdsverket (1:27)

Propositionen

Anslaget ska användas till avvecklingskostnader som uppstår med anledning av att myndigheterna Glesbygdsverket, ITPS och Nutek avvecklas den 31 mars 2009. I avvaktan på underlag från de tidigare nämnda särskilda utredarna är det föreslagna anslaget regeringens nuvarande bedömning av medelsbehovet för avveckling av de nämnda myndigheterna. Regeringen återkommer vid behov i frågan.

Regeringen beräknar anslaget för 2009 till ca 30 miljoner kronor. För 2010 beräknas anslaget till 15,4 miljoner kronor.

Inga motioner har väckts på detta område.

Turistfrämjande (1:7)

Propositionen

Från anslaget finansieras statens aktieägartillskott till Visit Sweden AB. Regeringen föreslår att anslaget ökas med 10 miljoner kronor under 2009 och 2010.

Regeringen beräknar anslaget för 2009 till ca 110 miljoner kronor.

Motionerna

I partimotion 2008/09:N435 (s) och kommittémotion 2008/09:N428 (s) förordas en ökning av anslaget med 90 miljoner kronor, varav 50 miljoner kronor avser internationella evenemang och 40 miljoner kronor ska anvisas

Visit Sweden. Besöksnäringen är en bransch med många skickliga småföretagare, säger motionärerna och menar att staten bör öka sitt engagemang för att stärka branschens tillväxtförutsättningar. I det strategiprogram för besöksnäringen som motionärerna föreslår ingår ökade statliga investeringar i marknadsföringen av Sverige som turistland, nya initiativ för att stärka Sverige som arrangörsnation för stora internationella evenemang och forskningssatsningar för att öka produktivitet och förädlingsvärde. Även i kommittémotion 2008/09:Kr362 (s) förordas att 50 miljoner kronor ska avsättas för insatser för att stärka Sverige som ett evenemangsland. Motionärerna menar att staten – i samarbete med kommuner, föreningar och företag – måste ta ett ökat ansvar för att locka evenemang till Sverige och att det behövs en strategi för genomförande av stora internationella evenemang inom idrott och kultur samt för större konferenser och liknande.

Vissa kompletterande uppgifter

I budgetpropositionen sägs beträffande turistnäringen att den är en framtidsnäring med stor betydelse för hela Sverige. För att underbygga den positiva utveckling som turistnäringen uppvisar föreslog regeringen i budgetpropositionen för 2007 en ökad satsning med 10 miljoner kronor per år under åren 2007–2009 på marknadsföring av Sverige som turistland. Regeringen bedömer att insatserna har bidragit till att öka attraktionskraften av Sverige som turistland och medverkat till en långsiktigt konkurrenskraftig och hållbar turistnäring. År 2005 inledde Visit Sweden ett genomgripande förändringsarbete – bl.a. bedrivs marknadsföringen numera utifrån ett konsekvent målgruppsfokus. Det är regeringens uppfattning att det pågående förändringsarbetet fungerat bra, vilket också ger genomslag i turistnäringens ökade medfinansiering av den marknadsföring Visit Sweden bedriver och i de positiva resultat turistnäringen i övrigt uppvisar.

Näringsminister Maud Olofsson besvarade i oktober en interpellation (ip. 2008/09:44) av Carina Adolfsson Elgestam (s) om investeringar i besöksnäringen. Näringsministern redovisade de ökade och riktade partnerskaps- och marknadsföringsinsatser som sker inom ramen för Visit Sweden. Därutöver har Nutek regeringens uppdrag att utveckla näringspolitiska insatser för främjande av företagande och entreprenörskap inom turistnäringen. Näringsministern sade vidare att Näringsdepartementet har inlett ett samarbete med turistnäringen kring strategiska framtidsfrågor med hållbar turism som utgångspunkt. Dessutom gör regeringen en satsning för att främja turistnäringen inom ramen för Sveriges landsbygdsprogram, varvid det under programperioden 2007–2013 avsätts 700 miljoner kronor för att främja och utveckla turistnäringen på landsbygden.

Sveriges geologiska undersökning: Geologisk undersökningsverksamhet m.m. (1:8)

Propositionen

Anslaget finansierar myndighetsverksamhet inom Sveriges geologiska undersökning (SGU) och Bergsstaten samt förvaltning av anläggningar som tidigare använts för statens civila beredskapslager för olja.

Regeringen beräknar anslaget för 2009 till ca 171 miljoner kronor. Regeringen begär vidare riksdagens bemyndigande att under 2009 besluta om bidrag som, inklusive tidigare gjorda åtaganden, medför behov av framtida anslag på högst 6 miljoner kronor under 2010–2012.

Inga motioner har väckts på detta område.

Sveriges geologiska undersökning: Geovetenskaplig forskning (1:9)

Propositionen

Anslaget finansierar kostnader för att främja och stödja riktad geovetenskaplig grundforskning och tillämpad forskning.

Regeringen beräknar anslaget för 2009 till ca 6 miljoner kronor. Regeringen begär vidare riksdagens bemyndigande att under 2009 besluta om bidrag som, inklusive tidigare gjorda åtaganden, medför behov av framtida anslag på högst 6 miljoner kronor under 2010 och 6 miljoner kronor efter 2010 med slutår 2012.

Inga motioner har väckts på detta område.

Sveriges geologiska undersökning: Miljösäkring av oljelagringsanläggningar m.m. (1:10)

Propositionen

Anslaget finansierar statens kostnader för efterbehandling av tömda oljelagringsanläggningar och det statliga gruvfältet i Adak, Malå kommun.

Regeringen beräknar anslaget för 2009 till ca 12 miljoner kronor.

Inga motioner har väckts på detta område.

Patent- och registreringsverket

Propositionen

Patent- och registreringsverket är central förvaltningsmyndighet för ärenden om patent, varumärken, mönster, efternamn och förnamn. Verket är internationell myndighet enligt konventionen om patentsamarbete samt handlägger ärenden om registrering av kommunala vapen och om utgiv-

ning av periodisk skrift. Verksamheten finansieras genom avgifter. Verksamheten med patent, varumärken och mönster ska ge intäkter som motsvarar kostnaderna för Patentbesvärsrättens verksamhet.

Inga motioner har väckts på detta område.

Patentbesvärsrätten (1:11)

Propositionen

Enligt lagen (1977:729) om Patentbesvärsrätten ska rätten i egenskap av förvaltningsdomstol pröva överklaganden av beslut meddelade av Patent- och registreringsverket. Anslaget används till förvaltningskostnader för Patentbesvärsrätten. Regeringen föreslår en ökning av anslaget med 1 miljon kronor för att möjliggöra en effektivare ärendehantering.

Regeringen beräknar anslaget för 2009 till ca 17 miljoner kronor.

Inga motioner har väckts på detta område.

Bolagsverket

Propositionen

Bolagsverket är central förvaltningsmyndighet för registreringsärenden som gäller aktiebolag, filialer, europeiska ekonomiska intressegrupperingar och Europabolag, för handels- och föreningsregisterärenden och för bank- och försäkringsregisterärenden. Bolagsverket är vidare inskrivningsmyndighet enligt lagen (2003:528) om företagsinteckning. Bolagsverket för också register över näringsförbud och tillfälliga näringsförbud, över fysiska personers och dödsbonds konkurser och över förbud att lämna juridiskt eller ekonomiskt biträde. Bolagsverkets verksamhet finansieras genom avgifter. Intäkterna i den offentlighetsrättsliga verksamheten utgörs av stämpelskatt och förseningsavgifter.

Inga motioner har väckts på detta område.

Bolagsverket: Finansiering av likvidatorer (1:12)

Propositionen

Anslaget finansierar verksamheten vid Bolagsverket avseende ersättning till likvidatorer i vissa fall.

Regeringen beräknar anslaget för 2009 till ca 8 miljoner kronor.

Inga motioner har väckts på detta område.

Bidrag till terminologisk verksamhet (1:13)*Propositionen*

Från anslaget, som tidigare benämndes Bidrag till FoU inom experimentell teknik m.m., lämnas bidrag till terminologisk verksamhet. Regeringen föreslår att 39,4 miljoner kronor överförs till det nya anslaget Institutens strategiska kompetensmedel m.m. (1:3).

Regeringen beräknar anslaget för 2009 till ca 4 miljoner kronor.

Inga motioner har väckts på detta område.

Rymdstyrelsen: Förvaltningskostnader (1:14)*Propositionen*

Under anslaget anvisas medel till förvaltningskostnader för Rymdstyrelsen.

Regeringen beräknar anslaget för 2009 till ca 24 miljoner kronor.

Inga motioner har väckts på detta område.

Rymdverksamhet (1:15)*Propositionen*

Under anslaget anvisas medel för industriutvecklingsprojekt, fjärranalys och forskning, som bedrivs inom ramen för deltagande i internationellt samarbete, framför allt inom det europeiska rymdsamarbetet inom European Space Agency (ESA). Verksamheten kan också bedrivas i nationella eller bilaterala program. Vidare bekostas vissa informationsinsatser från anslaget.

Regeringen avser, om inga särskilda omständigheter framkommer, att godkänna en mellanstatlig deklaration om formerna för produktion och försäljning av bärraketer och tillhörande uppsändningstjänster. Deklarationen reglerar ansvaret mellan de deltagande staterna, ESA och bolaget Ariane-space. I september 2006 beslöt regeringen om en förlängning av en motsvarande deklaration t.o.m. utgången av 2008. Den nya deklarationen innehåller bestämmelser om skadeståndsansvar, vilket innebär att Sverige som medlemsstat i ESA kan förväntas bidra till att täcka kostnader om uppsändning av raketerna Vega orsakar skador på tredje part. I regeringens förslag till anslag har hänsyn inte tagits till en sådan eventualitet.

Regeringen beräknar anslaget för 2009 till ca 582 miljoner kronor. Regeringen begär vidare riksdagens bemyndigande att under 2009 besluta om bidrag som, inklusive tidigare gjorda åtaganden, medför behov av framtida anslag på högst 2,6 miljarder kronor under 2010–2014.

Inga motioner har väckts på detta område.

Bidrag till Ingenjörsvetenskapsakademien (1:16)

Propositionen

Ingenjörsvetenskapsakademien (IVA) är en sammanslutning av invalda ledamöter som är verksamma inom teknik, industriell produktion och ekonomi. IVA:s verksamhet inriktas på att följa, analysera och sprida information om främst forskning, teknikutveckling och innovation. Från anslaget lämnas bidrag till IVA:s grundläggande verksamhet, t.ex. ledningsfunktion samt utrednings- och informationsverksamheterna.

Regeringen beräknar anslaget för 2009 till ca 5 miljoner kronor.

Inga motioner har väckts på detta område.

Konkurrensverket (1:17)

Propositionen

Konkurrensverket är central förvaltningsmyndighet för konkurrensfrågor. Under anslaget anvisas medel till förvaltningskostnader för Konkurrensverket.

Regeringen föreslår, med anledning av de nya uppgifter som Konkurrensverket får till följd av ett aviserat införande av en konfliktlösningsregel för privat och offentlig näringsverksamhet, att anslaget tillförs 10 miljoner kronor årligen fr.o.m. 2009. I samband med en inom Regeringskansliet pågående översyn av rättsmedel vid offentlig upphandling överväger regeringen att ge Konkurrensverket talerätt i upphandlingsmål. Eftersom det innebär nya resurskrävande arbetsuppgifter för myndigheten föreslår regeringen att anslaget tillförs 5 miljoner kronor för 2009 och 10 miljoner kronor för 2010 respektive 2011. Vidare föreslår regeringen att anslaget tillförs 3 miljoner kronor årligen fr.o.m. 2009 för att förstärka och utveckla verkets informationsverksamhet särskilt vad gäller upphandlingsreglerna. För arbetet med det uppdrag beträffande konkurrenssituationen i Sverige som regeringen gav Konkurrensverket sommaren 2008 tillförs anslaget 3,5 miljoner kronor för 2009. Enligt uppdraget ska verket till den 31 mars 2009 lämna konkreta förslag till regeringen på åtgärder som stärker konkurrensen.

Regeringen beräknar anslaget för 2009 till ca 121 miljoner kronor.

Motionerna

En livsmedelsdelegation med uppdrag att föreslå åtgärder för att öka konkurrensen och pressa matpriserna bör tillsättas, anför det i kommittémotion 2008/09:N428 (s). Mat, som är en stor post i hushållens utgifter, är förhållandevis dyr i Sverige jämfört med övriga Europa, och de regionala skillnaderna inom landet är betydande, säger motionärerna. De anser att effektiviteten och konkurrensen inom dagligvaruhandeln bör öka. Bland annat handlar det om att företagskoncentrationer, distributionssystem och livsmedelsregler som hindrar konkurrensen bör granskas hårdare och att

start av nya butiker bör förenklas. Finansiering av den föreslagna satsningen föreslås ske genom att de ökade medel på 21,5 miljoner kronor som regeringen föreslår till Konkurrensverket i stället används för en livsmedelsdelegation.

I partimotion 2008/09:N337 (v) föreslås en minskning av anslaget med 10 miljoner kronor, med hänvisning till att Vänsterpartiet avvisar det i propositionen aviserade införandet av en konfliktlösningsregel för privat och offentlig näringsverksamhet. En sådan regel kan komma att innebära att privata företag främjas i högre grad än för närvarande på t.ex. skolområdet, befarar motionärerna.

Vissa kompletterande uppgifter

När det gäller frågan om konkurrensen inom dagligvaruhandeln kan noteras att utskottet våren 2006 gjorde en grundlig behandling av denna fråga (bet. 2005/06:NU16). Utskottet hade gett riksdagens utredningstjänst i uppdrag att utreda och kartlägga konkurrensen inom dagligvaruhandeln. En rapport presenterades för utskottet i april 2006 och finns tillgänglig som en rapport från utredningstjänsten (1/2007). Företrädare för Konkurrensverket och Konsumentverket lämnade också inför utskottet synpunkter på och uppgifter om konkurrensen inom dagligvaruhandeln. Enligt Konkurrensverket ger konkurrenslagen (2008:579) instrument och utrymme för att verket ska kunna agera för att vidta åtgärder för att upprätthålla konkurrensen på marknaden. Konkurrensverket såg vidare tendenser till en positiv utveckling av konkurrensen inom dagligvaruhandeln, med sjunkande relativpriser och nytilträden på marknaden. Samtidigt noterades att det fanns olika problem, bl.a. i fråga om koncentrationen på marknaden, med en långtgående integrering av butiks- och grossistleden. Denna bild kom också fram i den nyssnämnda utredningsrapporten från riksdagens utredningstjänst.

När det gäller den i propositionen aviserade konfliktlösningsregeln i konkurrenslagen kan noteras att förslag om en sådan redovisades i en promemoria från Näringsdepartementet i juni 2008 – Konfliktlösning vid offentlig säljverksamhet på marknaden. I promemorian föreslås ändringar i konkurrenslagen som innebär att Stockholms tingsrätt på talan av Konkurrensverket får förbjuda staten, en kommun eller ett landsting att driva en verksamhet av kommersiell eller ekonomisk natur eller att i denna verksamhet tillämpa ett visst förfarande. För att förbud ska få meddelas krävs att verksamheten eller förfarandet snedvrider, eller är ägnat att snedvrida, förutsättningarna för en effektiv konkurrens. Förbud får dock inte meddelas beträffande verksamheter eller förfaranden som är försvarbara från allmän synpunkt. Promemorian har remissbehandlats, och beredning pågår inom Näringsdepartementet med inriktning på att en proposition ska avlämnas till riksdagen våren 2009.

Konkurrensforskning (1:18)

Propositionen

Konkurrensverket disponerar medel under anslaget för att främja konkurrensrelaterad forskning inom i första hand disciplinerna ekonomi och juridik. Regeringen anser att det finns ett behov av ökade satsningar i Sverige för att stärka kunskapen inom upphandlingsområdet och föreslår att anslaget tillförs 6 miljoner kronor årligen fr.o.m. 2009.

Regeringen beräknar anslaget för 2009 till ca 13 miljoner kronor.

Inga motioner har väckts på detta område.

Medel till AB Göta kanalbolag för upprustning och drift av kanalen (1:19)

Propositionen

Anslaget disponeras för kostnader i samband med upprustning och drift av kanalen. Riksdagen beslöt våren 1992 (prop. 1991/92:134, bet. 1991/92:NU33) bl.a. att finansieringen av kanalens upprustning ska tillförsäkras genom statsmakternas försorg. Varje budgetår sedan anslaget inrättades budgetåret 1992/93 har riksdagen anvisat medel för upprustning och drift av kanalen. De statliga insatserna har bidragit till att kanalens värde som kulturhistoriskt byggnadsverk och attraktivt turistmål ökat.

För att möta det ökade behovet av upprustning och drift av kanalen föreslår regeringen att anslaget höjs med 5 miljoner kronor.

Regeringen beräknar anslaget för 2009 till ca 20 miljoner kronor.

Inga motioner har väckts på detta område.

Kostnader för omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag m.m. (1:20)

Propositionen

Anslaget används för att täcka kostnader för omstrukturering, genomlysning och försäljning av företag med statligt ägande. Genom Regeringskansliet förvaltas 52 företag, varav 38 ägs helt och 14 ägs tillsammans med andra. Det uppskattade sammanlagda värdet av de förvaltade statligt ägda företagen uppgick i juni 2008 till ca 750 miljarder kronor. Statens andel av bolagens utdelningar på 2007 års resultat var ca 31,2 miljarder kronor. Regeringens övergripande mål för förvaltningen är att skapa värde och i förekommande fall se till att de uttryckta samhällsintressena infrias.

I regeringens arbete med förvaltningen av bolag ingår att arbeta med olika typer av ägarfrågor och att förbereda och genomföra de beslut riksdagen fattat avseende det statliga ägandet och ett antal specifika bolag. Extern rådgivning är ett komplement till Regeringskansliets löpande förvaltning, t.ex. anlitas extern expertis vid försäljning av aktier i statligt ägda

bolag. Ett viktigt verktyg i utvärderingen av förvaltningen av företag med statligt ägande är genomlysning. Regeringen lämnar varje år en skrivelse till riksdagen med en redogörelse för företag med statligt ägande, där verksamhetsberättelsen för de aktuella företagen ingår som bilaga. Regeringskansliet rapporterar även om den sammanlagda utvecklingen i fyra delårsrapporter.

Rådgivningskostnaderna under 2007 har ökat jämfört med förgående år och förklaras av ett ökat behov av rådgivning i samband med förberedande arbete inför försäljning av statligt ägda företag. Under 2008 avyttrade staten aktierna i OMX AB, V&S Vin & Sprit AB och Civitas Holding AB (som äger Vasakronan).

Anslaget för år 2009 minskas med 8 miljoner kronor, då anslaget fortsättningsvis inte finansierar Ireco Holding AB:s administrationskostnader.

Regeringen beräknar anslaget för 2009 till ca 122 miljoner kronor. För 2010 och 2011 beräknas anslaget till 24,9 miljoner kronor för respektive år, dvs. en minskning med 105 miljoner kronor.

Motionerna

I kommittémotion 2008/09:N428 (s) avvisas 100 miljoner kronor som regeringen budgeterat i ökade kostnader för försäljningskonsulter, mot bakgrund av att motionärerna motsätter sig regeringens försäljningar av statliga företag.

Även i partimotion 2008/09:N337 (v) avvisas regeringens försäljningar av statliga företag. Anslaget föreslås tas upp med 0 kr.

Vissa kompletterande uppgifter

Utskottet behandlar senare under hösten betänkande 2008/09:NU4 om statliga företag, vari ingår regeringens skrivelse 2007/08:120 med 2008 års redogörelse för företag med statligt ägande och ett tjugotal motionsyrkanden, bl.a. om återtagande av tidigare lämnade bemyndiganden om försäljning av vissa statliga företag.

Kapitalinsatser i statliga bolag (1:21)

Propositionen

Anslaget disponeras av regeringen, efter beslut av riksdagen i varje enskilt fall, för kapitalinsatser i statligt ägda bolag. Anslaget får under 2008 belastas endast om det vid tillfället för en kapitalinsats inte finns medel på det särskilda konto i Riksgäldskontoret (RGK) som har kunnat användas för kapitalinsatser i statligt ägda bolag. Anslaget får överskridas med 2 miljarder kronor under förutsättning att det inte finns medel på det särskilda kontot och att hela underskottet jämte ränta återbetalas till anslaget från det särskilda kontot före utgången av innevarande budgetår.

Extra utdelningar inom en total ram om högst 5 miljarder kronor har sedan 2003 kunnat föras från statligt ägda bolag till det särskilda kontot i RGK (se senast prop. 2007/08:1, bet. 2007/08:NU1). Den 25 augusti 2008 fanns 2,8 miljoner kronor på kontot inklusive ränta. Under perioden den 1 januari 2002 till den 25 augusti 2008 har 3 miljarder kronor förts till kontot, och ränteinkomster om 12,4 miljoner kronor har ackumulerats på kontot. Under samma period har 3 miljarder kronor tagits i anspråk för kapitalinsatser i statligt ägda bolag.

Regeringen utlovade i budgetpropositionen för 2007 en översyn av den gällande ordningen för kapitalinsatser, då det fanns principiella invändningar mot ordningen, eftersom systemet anses kringgå utgiftstaken. Riksdagen har tillkännagett som sin mening att systemet med ett konto i RGK som används för kapitalinsatser i statliga bolag – efter riksdagens beslut i varje enskilt fall – inte kan accepteras efter 2008 (bet. 2007/08:NU1).

Regeringen bedömer att statligt ägda bolag bör ha samma förutsättningar för sina verksamheter som företag med andra ägare. Det betyder att de inte ska ha fördelar genom tillgång till speciella marknader eller bättre tillgång till kapital eller nackdelar i form av sämre tillgång på kapital. Regeringen bedömer att det bör finnas en etablerad ordning för kapitaltillskott till statligt ägda bolag och föreslår att 1 miljon kronor anvisas för ändamålet. Regeringen avser att återkomma till riksdagen angående eventuell kapitalinsats och dess finansiering. Anslaget ska fr.o.m. 2009 inte vara återställt vid årets slut. Statens utgifter för kapitalinsatser i statligt ägda bolag belastar således anslaget till skillnad från den nu gällande ordningen, då anslaget återställs vid årets slut, genom att medel från det särskilda kontot förs till anslaget om det belastats. Något bemyndigande för att överskrida anslaget bedöms inte vara aktuellt och begärs därför inte, eftersom regeringen i varje enskilt fall ämnar att återkomma till riksdagen angående eventuell kapitalinsats och dess finansiering. Regeringen avser återkomma till riksdagen i frågan om hur det särskilda kontot i RGK ska hanteras efter att den pågående kapitalöversynen är genomförd.

Motionen

I kommittémotion 2008/09:N323 (v) föreslås att riksdagen ska göra ett tillkännagivande avseende omstruktureringar av de statliga företagen. Enligt motionärerna bör den nuvarande möjligheten att vid behov föra kapital mellan de olika statliga företagen finnas kvar, i syfte att de statliga företagen ska kunna drivas så rationellt som möjligt.

Vissa kompletterande uppgifter

Riksdagen gjorde hösten 2007, som redovisas i budgetpropositionen, på utskottets förslag ett tillkännagivande till regeringen om att den ordning för kapitalinsatser i statliga bolag med ett särskilt konto i RGK som tillämpats sedan den 1 januari 2003 inte kan accepteras efter år 2008 (bet. 2007/08:NU1). Utskottet anförde att det är fortsatt negativt till den angivna ord-

ningen, som innebär att intentionerna i den s.k. budgetlagen (1996:1059) åsidosätts och utgiftstaket kringgås och förutsatte att ett nytt system tas fram under 2008.

Avgifter till vissa internationella organisationer (1:22)

Propositionen

Anslaget disponeras för avgifter och bidrag för Sveriges deltagande i vissa internationella näringspolitiska organ. Utgiftspåverkande faktorer är medlemsavgifternas utveckling i aktuell valuta samt fluktuationer i valutakurser. Deltagandet bedöms av regeringen som nödvändigt för att möjliggöra svensk påverkan på den internationella utvecklingen och för ett aktivt svenskt deltagande i internationellt samarbete samt för informationsinhämtning på för Sverige viktiga områden.

Regeringen beräknar anslaget för 2009 till ca 6 miljoner kronor.

Inga motioner har väckts på detta område.

Finansiering av rättegångskostnader (1:23)

Propositionen

Anslaget ska finansiera kostnader med anledning av mål och ärenden som avser överklagande av Konkurrensverkets beslut eller vari Konkurrensverket för talan. Anslaget föreslås minska med 10 miljoner kronor för 2009.

Regeringen beräknar anslaget för 2009 till ca 10 miljoner kronor.

Inga motioner har väckts på detta område.

Utvecklingsprogram för ökad konkurrenskraft (1:24)

Propositionen

Anslaget används för åtgärder som främjar ökad konkurrenskraft. Anslaget föreslås öka med 1 miljon kronor för 2009.

Regeringen beräknar anslaget för 2009 till ca 200 miljoner kronor.

Motionerna

I partimotion 2008/09:N435 (s) och kommittémotion 2008/09:N428 (s) förordas att 100 miljoner kronor årligen 2009–2011 ska avsättas för nya och fördjupade strategiprogram. Motionärerna erinrar om att den tidigare, socialdemokratiska regeringen tog initiativ till strategiprogram, som togs fram tillsammans med de berörda branscherna och som därför fick hög relevans för företagen. Samarbetet mellan stat, näringsliv och akademi stärktes, och programmen har visat sig mycket framgångsrika, anför motionärerna och beklagar att regeringen inte har fortsatt verksamheten. Motionärerna föreslår att ett s.k. framtidsprogram för tjänstesektorn ska utvecklas, tillsam-

mans med företag, akademi och fackliga organisationer. För ett strategiprogram för besöksnäringen, i vilket ingår forskningssatsningar för att öka produktivitet och förädlingsvärde, föreslås 10 miljoner kronor avsättas. Motionärerna vill också utveckla ett framtidsprogram för kreativa branscher tillsammans med företag och organisationer inom upplevelseindustrin.

Vissa kompletterande uppgifter

Riksdagen beslöt hösten 2005 om utvecklingsprogram för ökad konkurrenskraft, med en planerad kostnad på 1 miljard kronor under femårsperioden 2006–2010, under förutsättning att näringslivet investerar minst lika mycket (prop. 2005/06:1 utg.omr. 24 Näringsliv, bet. 2005/06:NU1). Branschprogrammen innehåller bl.a. forsknings-, utbildnings- och infrastrukturinsatser som tagits fram i samarbete mellan stat, näringsliv och fackliga organisationer för att stärka Sveriges konkurrenskraft i de aktuella branscherna (fordonsindustrin, läkemedels- och bioteknikindustrierna, metallurgin, flyg- och rymdindustrierna, IT- och telekommunikationsindustrin samt skogs- och träindustrierna). I budgetpropositionen sägs att Vinnova, Nutek och andra myndigheter har inrättat ett tjugotal samverkansprogram tillsammans med industrin i konkurrensfrämjande syfte. Den berörda industrin har visat ett stort intresse för att utveckla samarbetet med staten kring viktiga konkurrenskraftsfrågor, vilket bl.a. visar sig genom industrins intresse för att delfinansiera samverkansprogrammen.

När det gäller kulturella och kreativa näringar kan noteras att i propositionen sägs i ett inledande avsnitt om politikens inriktning att regeringen avser att låta ta fram en handlingsplan i syfte att skapa en ram för arbetet med dessa näringar, som t.ex. kan inkludera att främja entreprenörskap inom den kulturella sektorn.

Revisorsnämnden

Propositionen

Revisorsnämndens verksamhet är helt avgiftsfinansierad. Intäkterna uppgick under 2007 till drygt 26 miljoner kronor, varav intäkter från examination utgjorde ca 6,6 miljoner kronor, godkännande, auktorisation och registrering ca 2,3 miljoner kronor, tillsyn ca 16,5 miljoner kronor och området internationella kontakter ca 0,8 miljoner kronor. Nämndens kostnader uppgick till ca 27,1 miljoner kronor, varav personalkostnader utgjorde ca 17,7 miljoner kronor. Vid utgången av 2007 hade Revisorsnämnden ett positivt myndighetskapital om ca 0,8 miljoner kronor.

Inga motioner har väckts på detta område.

Produktivitsdelegation

Motionerna

I partimotion 2008/09:N337 (v) och kommittémotion 2008/09:N322 (v) föreslås att en produktivitsdelegation ska inrättas och att 8 miljoner kronor ska anvisas för ändamålet under ett nytt anslag. Produktiviteten i svenska företag har sjunkit både 2007 och 2008 och ligger för första gången på mycket länge på minustal – minus 1,1 % 2008 enligt Konjunkturinstitutets prognos, säger motionärerna. Mot denna bakgrund och på grund av den svåra ekonomiska krisen i världen bör en delegation inrättas med uppdrag att genomlyska konkurrenskraften i näringslivet och utarbeta en strategi för att öka produktiviteten.

Stöd till fri programvara

Motionen

Ytterligare ett nytt anslag föreslås i partimotion 2008/09:N337 (v), nämligen stöd till fri programvara. Riksdagen föreslås anvisa 10 miljoner kronor 2009 för ändamålet. Motionärerna vill införa en svensk motsvarighet till ett i Norge inrättat nationellt kompetenscentrum för fri programvara. Detta centrum hjälper såväl den offentliga sektorn som företag och andra aktörer att använda sig av fri programvara, bl.a. i syfte att åstadkomma besparingar och att öka konkurrensen i mjukvarubranschen.

Utrikeshandel, handels- och investeringsfrämjande

Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet (2:1)

Propositionen

Anslaget används för verksamhet hos Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (Swedac). Ackrediteringsverksamheten svarar för drygt 60 % av Swedacs omsättning. Som ackrediteringsorgan åligger det Swedac att i internt och externt arbete uppfylla högt ställda kvalitetskrav och genomgå internationella kvalitetsrevisioner. Teknisk kontroll omfattar bl.a. stöd åt andra myndigheters regelgivning, tillstånd, tillsyn och marknadskontroll samt ansvar för dessa verksamheter inom områden där Swedac har sektorsansvar. Formerna för den framtida finansieringen av denna tillsyn och marknadskontroll har utretts under 2007.

Regeringen beräknar anslaget för 2009 till ca 21 miljoner kronor.

Inga motioner har väckts på detta område.

Kommerskollegium (2:2)

Propositionen

Kommerskollegium är central förvaltningsmyndighet för utrikeshandel och handelspolitik. Anslaget finansierar kollegiets verksamhet exklusive Open Trade Gate Sweden. Uppbyggnad av nya kontaktpunkter för genomförande av EG-rättsakter, främst tjänstedirektivet, kräver utökade insatser från Kommerskollegiums sida. Regeringen föreslår en ökning av anslaget för 2009 med 11 miljoner kronor. För 2010 och 2011 beräknas en ökning med respektive 9 och 9,2 miljoner kronor.

Regeringen beräknar anslaget för 2009 till ca 79 miljoner kronor.

Inga motioner har väckts på detta område.

Exportfrämjande verksamhet (2:3)

Propositionen

Anslaget finansierar det statliga uppdraget till Sveriges exportråd (Exportrådet), exportfrämjande insatser, särskilda främjande- och handelspolitiska insatser samt Sverigeprofilering till stöd för främjande. Exportrådets verksamhet grundar sig på ett avtal mellan staten och Sveriges Allmänna Utrikeshandelsförening.

Regeringen prioriterar ett aktivt exportfrämjande som möter de små och medelstora företagens behov. Regeringen fäster stor vikt vid att möjligheter till synergier och samverkan tas till vara – mellan främjandets olika delar, liksom mellan myndigheter och organisationer som arbetar med företagsutveckling och internationalisering. Utredningen om den svenska exportens utveckling (dir. 2007:101) – särskild utredare: professor Ari Kokko – förväntas innehålla rekommendationer om statens roll avseende handels- och investeringsfrämjande, inklusive synergier och samverkansmöjligheter. Verksamhetsförändringar kan bli aktuella. Det föreslagna beloppet för 2009 och det beräknade beloppet för 2010 inkluderar statens andel av kostnaderna för förberedelser och genomförande av det svenska deltagandet i världsutställningen Expo 2010 i Shanghai, med 33 miljoner kronor för 2009 respektive 20 miljoner kronor för 2010.

Regeringen beräknar anslaget för 2009 till ca 245 miljoner kronor.

Motionerna

En ökning av anslaget med 75 miljoner kronor förordas i partimotionerna 2008/09:Fi270 (s) och 2008/09:N435 (s) och i kommittémotion 2008/09:N428 (s), varav 60 miljoner kronor avser kostnadsfri exportrådgivning (inklusive en förstärkning avseende underleverantörernas export) och 15 miljoner kronor främjande av miljöteknikexport. Det ökade exportstödet ska riktas till småföretag och innefatta en bred exportsatsning på bl.a. fler regionala exportrådgivare som verkar nära småföretagen i alla län,

åtgärder för att småföretag ska få tillgång till kostnadsfri exportrådgivning och en riktad satsning på utbildning av exportsäljare för småföretagens behov. Av det föreslagna utökade exportstödet ska en del användas för att stärka de svenska underleverantörernas ställning med en tydlig profil på de små företagen. Under detta anslag och anslaget till investeringsfrämjande föreslår motionärerna sammanlagt 15 miljoner kronor för detta ändamål. Eftersom de flesta miljöteknikföretag är små företag bör staten, i samarbete med dessa företag, främja svensk miljöteknikexport, anför motionärerna. De menar vidare att regeringen – i samråd med näringslivet – bör ta fram en handelspolitisk strategi för att samordna statens samtliga handelsfrämjande åtgärder. Utrikesdepartementets näringspolitiska uppdrag bör bli tydligare och samordningen mellan de organisationer som arbetar med handelsfrämjande och innovationer, t.ex. Vinnova, ISA, Exportrådet och svenska beskickningar, bör stärkas, anför motionärerna.

I partimotion 2008/09:N337 (v) och kommittémotion 2008/09:N377 (v) föreslås en ökning av anslaget med 65 miljoner kronor. Exportrådet har påtalat att Sverige är på väg att hamna på efterkälken i förhållande till nya marknader, t.ex. Kina, Indien och Brasilien, säger motionärerna. De anser att det måste göras stora ansträngningar för att öka exporten från småföretagen och att Exportrådets verksamhet måste förstärkas, genom ökat stöd till regionala exportrådgivare.

Vissa kompletterande uppgifter

Den tidigare nämnda Exportutredningen presenterade den 10 oktober sitt slutbetänkande *Svensk export och internationalisering – utveckling, utmaningar, företagsklimat och främjande* (SOU 2008:90). Enligt utredningen ska i huvudsak de offentliga insatserna för att stärka svenska företags internationella konkurrenskraft vara behovsstyrda och koncentrerade till växande små och medelstora företag med potential på utländska marknader. Utredningen ser anledning till riktade satsningar för att marknadsföra svenska kunskapsområden med konkurrenskraftiga företag på utländska marknader. Insatser ska baseras på geografiska och sektorsmässiga prioriteringar inom ramen för en internationaliseringsstrategi. Prioriteringar ska baseras på ekonomisk analys av företagens komparativa fördelar. Ett permanent globaliseringsråd bör ges i uppgift att skapa en strategi för hur Sverige tar vara på möjligheterna i den internationella ekonomin och bäst möter framtida utmaningar. Strategin ska vägleda resursfördelning och samordning mellan statliga aktörer. Betänkandet remissbehandlas för närvarande, och remisstiden går ut den 12 januari 2009.

Investeringsfrämjande (2:4)

Propositionen

Anslaget finansierar verksamheten vid Myndigheten för utländska investeringar i Sverige, Invest in Sweden Agency (ISA), som är den centrala myndigheten för investeringsfrämjande åtgärder i Sverige. Regeringen ser investeringsfrämjandet som ett viktigt instrument inom tillväxtpolitiken. Hänvisning görs, på motsvarande sätt som i föregående avsnitt, till Exportutredningen.

Regeringen beräknar anslaget för 2009 till ca 57 miljoner kronor.

Motionen

I kommittémotion 2008/09:N428 (s) föreslås en ökning av anslaget med 15 miljoner kronor. Dessa ökade medel är avsedda att locka utländska investeringar till Sverige genom att stärka ISA:s närvaro runtom i världen. I de föreslagna ökade medlen ingår, som noterades i föregående avsnitt, en del av det belopp på 15 miljoner kronor som förordas i de aktuella motionerna för att stärka underleverantörernas export.

Avgifter till internationella handelsorganisationer (2:5)

Propositionen

Anslaget disponeras för avgifter och bidrag för Sveriges deltagande i vissa internationella närings- och handelspolitiska organ. Utgiftsstyrande faktorer är medlemsavgifternas utveckling i aktuell valuta och valutakursernas utveckling. Anslaget disponeras av regeringen och belastas främst för avgifter och bidrag till följande organ: WTO, Internationella rådet för samarbete på tullområdet, Internationella tulltariffbyrån och Internationella byrån för utställningar i Paris. Deltagandet bedöms av regeringen som nödvändigt för att möjliggöra svensk påverkan på den internationella utvecklingen, för ett aktivt svenskt deltagande i internationellt samarbete samt för informationshämtning på för Sverige viktiga områden.

Regeringen beräknar anslaget för 2009 till ca 15 miljoner kronor.

Inga motioner har väckts på detta område.

Bidrag till standardiseringen (2:6)

Propositionen

Anslaget finansierar statsbidraget till Sveriges Standardiseringsråd som huvudman för standardiseringen i Sverige.

Regeringen beräknar anslaget för 2009 till ca 31 miljoner kronor.

Inga motioner har väckts på detta område.

Exportkreditnämnden

Propositionen

Exportkreditnämndens (EKN) uppgift är att främja svensk export genom utfärdande av garantier. Garantierna skyddar mot förlustrisk i samband med export till och investeringar i utlandet. Verksamheten ska bedrivas så att den är självbärande över tiden och samtidigt erbjuda den svenska exporten villkor som motsvarar vad konkurrerande företag i andra länder kan erhålla. Ramutnyttjandet uppgick den 30 juni 2008 till 121 miljarder kronor för ordinarie exportkreditgarantier (varav 87 miljarder kronor är förbindelser). Obundna utfästelser medräknas till 50 % i ramutnyttjandet, medan bundna utfästelser och förbindelser medräknas till 100 %. Budgeten är upprättad enligt riskmässiga principer som även belastas för reservationer för riskerna i engagemang och skadefordringar. Resultatet för första halvåret 2008 är ett överskott på ca 1,1 miljarder kronor.

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2009 iklåda staten betalningsansvar upp till belopp dels om högst 200 miljarder kronor för exportkreditgarantier, dels om högst 10 miljarder kronor för investeringsgarantier. Vidare föreslår regeringen att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2009 besluta att EKN, liksom tidigare år, får obegränsad upplåningsrätt i Riksgäldskontoret för skadeutbetalningar.

Inga motioner har väckts på detta område.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har i det föregående ställt sig bakom det förslag till mål för näringspolitiken som regeringen föreslagit i budgetpropositionen. Regeringens förslag till anslag inom utgiftsområde 24 Näringsliv är beräknat med utgångspunkt i detta mål och i enlighet med den inriktning av politiken som redovisas i propositionen. Utskottet har – genom sitt yttrande 2008/09: NU2y till finansutskottet – anslutit sig till den av regeringen föreslagna ramen för utgiftsområdet, vilken finansutskottet i sitt betänkande 2008/09: FiU1 nyligen tillstyrkt. Riksdagen planerar att fatta beslut om ramarna den 19 november. Utskottet kommenterar i det följande vissa av de här aktuella anslagen. I den tidigare redovisningen har under berörda rubriker lämnats vissa kompletterande uppgifter, till vilka utskottet hänvisar.

När det gäller anslaget till forskning och utveckling (1:2), som Vinnova hanterar och som enligt förslag i några motioner ska tillföras ytterligare medel, noterar utskottet att regeringen i budgetpropositionen tillför detta anslag ytterligare 170 miljoner kronor med hänvisning till den forsknings- och innovationsproposition som regeringen avlämnade den 23 oktober. Propositionen innehåller förslag som syftar till att förbättra innovationssystemet. Frågan om hur staten kan bidra till att öka FoU-investeringarna och innovationsförmågan i små och medelstora företag, bl.a. genom det under

det här anslaget aktuella programmet Forska & Väx, behandlas i propositionen. Utskottet kommer senare under hösten att yttra sig till utbildningsutskottet över forsknings- och innovationspropositionen. Även beträffande det nya anslaget till institutens strategiska kompetensmedel m.m. (1:3), där regeringen föreslagit en ökning med 100 miljoner kronor jämfört med vad som tidigare anvisats för ändamålet, vill utskottet hänvisa till forsknings- och innovationspropositionen. Där gör regeringen bl.a. bedömningen att instituten bör stärkas för att bli internationellt mer konkurrenskraftiga och bättre kunna bidra till att stärka näringslivets konkurrenskraft, bl.a. genom en stärkt samverkan med universitet och högskolor.

Anslaget till näringslivsutveckling (1:5) föreslås i några motioner tillföras ytterligare medel för att på olika sätt främja utvecklingen av småföretag. Som utskottet redovisat i samband med ställningstagandet till mål för näringspolitiken har regeringen en bred politik för att stärka företagsklimatet och skapa bättre villkor för entreprenörer och företagande. Därutöver kommer regeringens nyligen presenterade proposition om kapitaltillskott till Svensk Exportkredit och Almi Företagspartner att innebära en kraftig förstärkning av småföretagens kreditmöjligheter. Utskottet vill också erinra om det utredningsarbete rörande olika frågor som gäller småföretagens villkor och förutsättningar som nyligen slutförts eller som inom kort kommer att redovisas och som tidigare redogjorts för. Det gäller t.ex. Finansieringsutredningen, Utredningen om företagsrådgivning och Utredningen om trygghetssystemen för företagare. Utskottet ser fram emot förslag från regeringen efter sedvanligt beredningsarbete.

När det gäller turistfrämjandet, där det i en motion föreslås ökade medel, noterar utskottet att det i propositionen föreslagna anslaget för 2009 innebär en ökning med 10 miljoner kronor, utöver den förstärkning med 10 miljoner kronor som riksdagen beslöt om hösten 2006 för åren 2007–2009. Vidare bör erinras om Nuteks tidigare nämnda regeringsuppdrag att utveckla näringspolitiska insatser för främjande av företagande och entreprenörskap inom turistnäringen. Näringsdepartementet har också, tillsammans med turistnäringen, inlett ett samarbete kring strategiska framtidsfrågor med hållbar turism som utgångspunkt. Dessutom görs en satsning för att främja turistnäringen inom ramen för Sveriges landsbygdsprogram, varvid det under programperioden 2007–2013 avsätts 700 miljoner kronor för att främja och utveckla turistnäringen på landsbygden.

Den föreslagna ökningen av anslaget till Konkurrensverket får inte stöd i två motioner. Enligt utskottets mening är en effektiv konkurrens en viktig förutsättning för en väl fungerande samhällsekonomi. De ökade medlen är avsedda att användas för bl.a. verkets utökade uppgifter när det gäller konkurrens på lika villkor mellan offentlig och privat sektor och i upphandlingsfrågor.

Riksdagen gjorde hösten 2007, på utskottets förslag och som tidigare redogjorts för, ett uttalande om att den ordning för kapitalinsatser i statliga bolag med ett särskilt konto i Riksgäldskontoret som tillämpats sedan den

1 januari 2003 inte kan accepteras efter 2008. Utskottet noterar att regeringen med det förslag till anslaget Kapitalinsatser i statliga bolag (1:21) som läggs fram i propositionen har efterkommit riksdagens begäran i så måtto att medel inte längre kan föras från det nämnda kontot till anslaget. Regeringen aviserar att den ska återkomma till riksdagen i frågan om hur kontot ska hanteras efter att den kapitalöversyn som pågår är genomförd, vilket utskottet emotser. Det är intressant att notera att Vänsterpartiet anser att den tidigare ordningen med kontot i Riksgäldskontoret borde få fortsätta, trots att denna ordning innebär att budgetlagens intentioner åsidosätts och utgiftstaket kringgås.

Utvecklingsprogrammen för ökad konkurrenskraft, som pågår t.o.m. 2010, föreslås i ett par motioner få ökade medel och förlängning. Utskottet vill här hänvisa till förslag som läggs fram i forsknings- och innovationspropositionen.

När det slutligen gäller export- och investeringsfrämjandena, där det föreslagits ökade medel i några motioner, noterar utskottet att Exportutredningens betänkande presenterades i oktober och remissbehandlas för närvarande. I betänkandet behandlas den framtida utformningen av export- och investeringsfrämjandena, och utskottet ser fram emot att regeringen efter beredning återkommer till riksdagen i frågan.

Med det anförda tillstyrker utskottet de anslag regeringen föreslagit för budgetåret 2009 inom utgiftsområde 24 Näringsliv (se bilaga 3). Likaså tillstyrks de övriga här aktuella förslagen till riksdagsbeslut som lagts fram i budgetpropositionen. Samtliga behandlade motionsyrkanden avstyrks.

Reservation

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservation. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

Mål för och inriktning av näringspolitiken, punkt 1 (s, v, mp)

av Tomas Eneroth (s), Carina Adolfsson Elgestam (s), Alf Eriksson (s), Krister Örnfjäder (s), Karin Åström (s), Kent Persson (v), Börje Vestlund (s) och Lage Rahm (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

- a) Riksdagen avslår regeringens förslag om det mål för näringspolitiken som anges i propositionen och godkänner vad som anförs i reservationen om att målet för näringspolitiken ska ha följande lydelse: "Att främja en hållbar tillväxt och en ökad sysselsättning genom insatser för ökad konkurrenskraft och fler och växande företag".
- b) Riksdagen godkänner att målen för politikområdena Näringspolitik och Utrikeshandel, handels- och investeringsfrämjande upphör att gälla.
- c) Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om näringspolitikens inriktning.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2008/09:1 utgiftsområde 24 punkt 7 och motionerna 2008/09:N377 yrkande 1 och 2008/09:N428 yrkande 1, bifaller delvis proposition 2008/09:1 utgiftsområde 24 punkt 1 och avslår motionerna 2008/09:N268 och 2008/09:N326.

Ställningstagande

Det mål för näringspolitiken som regeringen vill ha riksdagens godkännande av är identiskt med det mål för politikområdet Näringspolitik som riksdagen, på regeringens förslag, beslöt om hösten 2007. Företrädarna för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet i utskottet avvisade då detta förslag. Vi intar samma hållning till det nu aktuella förslaget. I stället bör målet för näringspolitiken ha följande lydelse "Att främja en hållbar tillväxt och en ökad sysselsättning genom insatser för ökad konkurrenskraft och fler och växande företag". Detta är det mål som riksdagen beslöt om hösten 2005, på förslag av den dåvarande, socialdemokratiska regeringen med stöd av Vänsterpartiet och Miljöpartiet.

I de här aktuella motionerna 2008/09:N428 (s), 2008/09:N377 (v) och 2008/09:N398 (mp) – den sistnämnda utan formellt yrkande i sak – framförs synpunkter på hur näringspolitiken bör utformas. Utgångspunkterna är

i stora drag likartade. Det handlar bl.a. om synen på småföretagens betydelse för att kunna upprätthålla en hög sysselsättningsnivå. Den politik regeringen bedriver riskerar att kraftigt försämra Sveriges konkurrenskraft. Det är inte genom stora skattesänkningar för de bäst ställda som konkurrenskraften säkras utan snarare genom satsningar på kunskap, entreprenörskap och trygghet. Näringspolitiken bör utformas så att det skapas så goda förutsättningar som möjligt för personer som vill starta och driva företag.

Regeringens passiva hållning när det gäller näringspolitiken kommer till tydligt uttryck i hur regeringen har agerat beträffande den situation som har uppkommit genom finanskrisen och i den lågkonjunktur som har inträtt. Regeringen har fram till de senaste dagarna förhållit sig avvaktande och nöjt sig med att tillsätta samordnare. Den proposition om kapitaltillskott till Svensk Exportkredit och Almi Företagspartner som riksdagen i dagarna fattar beslut om tyder på ett visst uppvaknande, men detta förslag räcker inte.

För att Sverige ska vara ett av de mest konkurrenskraftiga länderna krävs på ett övergripande plan en politik för frihandel, öppenhet och konkurrens. När det gäller småföretagen fordras det också mer specialinriktade insatser. I de alternativa budgetförslag som har lagts fram i parti- och kommittémotioner från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet ingår olika insatser för att stärka småföretagen. Den direkta utformningen av dessa insatser kan skilja sig åt, men inriktningen är likartad. Det gäller satsningar på bl.a. företagsanknuten forskning och utveckling, kapitalförsörjning och miljötekniksektorn.

Med det anförda avstyrker vi regeringens förslag om mål för näringspolitiken och föreslår att riksdagen beslutar att målet ska ha följande lydelse: ”Att främja en hållbar tillväxt och en ökad sysselsättning genom insatser för ökad konkurrenskraft och fler och växande företag”. Regeringens förslag om att målen för politikområdena Näringspolitik och Utrikeshandel, handels- och investeringsfrämjande ska upphöra att gälla tillstyrks av formella skäl, med hänvisning till att ordningen med indelning i politikområden ska upphöra. Riksdagen bör också göra ett tillkännagivande om den inriktning av näringspolitiken som vi har redovisat och som ligger i linje med vad som förordas i motionerna 2008/09:N428 (s), 2008/09:N377 (v) och 2008/09:N398 (mp). De två förstnämnda motionerna, som innehåller formella yrkanden, tillstyrks i berörda delar. I de två övriga här aktuella motionerna – 2008/09:N268 (s) och 2008/09:N326 (s) – efterfrågas uttalanden om industrins villkor. Åtgärder för att upprätthålla svensk konkurrenskraft ingår i en sådan näringspolitik som vi förordar. Några särskilda riksdagsuttalanden av det slag som efterfrågas i de båda sistnämnda motionerna anser vi dock inte behövs – därmed avstyrks motionerna.

Särskilda yttranden

1. Anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv, punkt 2 (s)

Tomas Eneroth (s), Carina Adolfsson Elgestam (s), Alf Eriksson (s), Krister Örnfjäder (s), Karin Åström (s) och Börje Vestlund (s) anför:

I Socialdemokraternas motion 2008/09:Fi270 En ansvarsfull ekonomisk politik för jobb och välfärd beskrivs hur det går att bygga ett bättre Sverige utan att öka orättvisor och förstärka klyftorna i samhället. Vi har den senaste tiden sett hur finanskrisen slår hårt och djupt in i människors vardag. Varslen ökar för varje dag och oron stiger inför vad framtiden har att bjuda. Då krävs en sammanhållen politik för en sammanhållen nation, i stället för den politik regeringen nu bedriver. Ökade orättvisor har inte varit och är inte heller i framtiden svaret på människors problem.

Riksdagen kan den 19 november, vid behandlingen av finansutskottets betänkande 2008/09:FiU1, i första steget av budgetprocessen förväntas ställa sig bakom regeringens budgetförslag för 2009. Det innebär att riksdagen för detta år då har låst såväl utgiftstak som ramar för de 27 utgiftsområdena samt fattat beslut om de skatte- och avgiftsförändringar som ska träda i kraft 2009. För budgetåret 2009 gäller därmed att de samlade utgifterna för utgiftsområde 24 inte får överstiga ca 5,2 miljarder kronor under riksdagens fortsatta behandling. Socialdemokraternas förslag på utgiftsområdet överstiger denna nivå och kan således formellt inte tas upp till behandling.

Inledningsvis vill vi något kommentera den proposition om åtgärder för bättre kreditmöjligheter för företag (prop. 200809:73) som regeringen nyligen lagt fram och som utskottet denna dag yttrat sig över (yttr. 2008/09:4y). Vi har ställt oss bakom propositionen och ser de aktuella åtgärderna som nödvändiga som ett första steg för att komma till rätta med jobbkrisen men de är långt ifrån tillräckliga. Som anføres i motion 2008/09:Fi5 (s), som väckts med anledning av den nämnda propositionen, krävs det nu ett stimulanspaket med bredare insatser för att denna kris inte ska förvärras ytterligare. Förslagen i motionen tar sikte på att stärka de små och medelstora företagens situation under den finanskris som råder. När det gäller behovet av övriga insatser för att möta den finansiella oron och det kraftigt ökade antalet varsel som nu drabbar landet hänvisar vi dels till den tidigare nämnda partimotionen 2008/09:Fi270 (s) som väcktes under den allmänna motionstiden, dels till partimotion 2008/09:Fi7 (s) som nyligen väckts med hänvisning till bestämmelsen i riksdagsordningen (3 kap. 13 §) om rätt att väcka motioner med anledning av händelse av större vikt.

Eftersom riksdagsmajoriteten i första steget av budgetprocessen kan förväntas ge budgetpolitiken en helt annan inriktning än den vi önskar avstår vi från att delta i utskottets beslut avseende punkt 2 om anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv. Det budgetalternativ som Socialdemokraterna

lagt fram bör ses som ett sammanhållet paket där någon eller några delar inte kan brytas ut och behandlas isolerat. Vi väljer därför att inte lägga något eget förslag inom den ram som riksdagsmajoriteten kan förväntas fastställa utan vidhåller vår uppfattning och anser att anslagen inom utgiftsområde 24 borde ha utökats med 1 040 miljoner kronor på det sätt som framgår av Socialdemokraternas motion 2007/08:N428 och av bilaga 2.

Förslagen i budgetpropositionen innebär att regeringen kraftigt försämrar Sveriges konkurrenskraft. Den aktiva näringspolitiken trappas ned, och regeringen sätter sin tilltro till att massiva skattesänkningar för dem som redan har det bäst ska uppväga bristerna i politiken. Regeringen tycks helt ha missat dynamiken i vad samhälle, fackföreningar och näringsliv tillsammans kan åstadkomma. Sverige är för litet för ökade klyftor, för ett kallare samhälle och för minskade satsningar på såväl företag som trygghetsförsäkringar. Det är kombinationen av trygghet och utveckling, för såväl anställda som entreprenörer, som gör Sverige modernt och konkurrenskraftigt. Vi vill att Sverige ska vara ett av världens mest konkurrenskraftiga länder. För att uppnå detta bör en politik för frihandel, öppenhet och konkurrens förenas med breda satsningar på kunskap, entreprenörskap och trygghet för alla. Det är oroande att regeringen ersätter offensiva satsningar på kunskap med subventioner till låglönejobb och sämre omställningstrygghet.

I den nyssnämnda motionen, liksom i motionerna 2008/09:Fi270 (s), 2008/09:N435 (s) och 2008/09:Kr362 (s), redovisas hur den näringspolitik vi förordar bör utformas i olika avseenden. Sammantaget anser vi att drygt en miljard kronor utöver regeringens förslag borde ha anvisats olika verksamheter inom utgiftsområde 24 Näringsliv.

När det gäller anslaget till forskning och utveckling (1:2), som Vinnova disponerar, anser vi att ytterligare 660 miljoner kronor utöver regeringens förslag borde ha tillförts detta anslag. Av dessa medel borde 500 miljoner kronor användas för investeringar i ett riktat program för att möta varslen och den vikande arbetsmarknaden. Ett sådant program borde ha startat redan under 2008, vilket har föreslagits i motion 2008/09:Fi303 (s), och fortsätta under 2009. Det föreslagna programmet skulle innehålla investeringar i t.ex. särskilda utbildnings- samt forsknings- och utvecklingsinsatser i samarbete med näringslivet. Programmet skulle utformas och genomföras tillsammans med Arbetsförmedlingen och Vinnova. Delar som skulle ingå i programmet inom Vinnovas område är t.ex. en särskild nyföretagarsatsning riktad till anställda i företag som har börjat varsla personal och ett extra forskningsstöd riktad till de industri- och tjänstebranscher som är särskilt hårt pressade av varsel och vikande konjunktur.

Av de föreslagna ökade medlen till det nämnda anslaget borde 100 miljoner kronor utöver regeringens förslag ha satsats på programmet Forska & Väx. Detta ingår som en del av ett av oss föreslaget entreprenörsprogram. För de stora industriföretagen är det naturligt att samverka med forskningssamhället, men för de små företagen och för stora delar av tjäns-

tesektorn är detta långt ifrån lika självklart. Av den föreslagna utökade satsningen borde huvuddelen riktas till småföretag inom den högproduktiva tjänstesektorn och miljöteknikbranschen. Forska & Vax borde vidare kompletteras med ett nytt program för att stärka småföretagens produktutveckling och design, benämnt Designa & Vax, eftersom utvecklingen av ny form eller en ny teknisk tillämpning i hög grad liknar ett forskningsprojekt. Slutligen borde det ha anvisats 60 miljoner kronor utöver de ökade medel på 170 miljoner kronor som regeringen har föreslagit inom det aktuella anslaget för kommande satsningar i enlighet med forsknings- och innovationspropositionen.

Också när det gäller anslaget till institutens strategiska kompetensmedel (1:3) borde ytterligare medel – 40 miljoner kronor – ha avsatts utöver de ökade medel på 100 miljoner kronor som regeringen har föreslagit inom detta anslag för kommande satsningar i enlighet med forsknings- och innovationspropositionen.

Anslaget Näringslivsutveckling m.m. (1:5) borde ha tillförts ytterligare 160 miljoner kronor utöver regeringens förslag. Denna ökning, som utgör ytterligare delar av det entreprenörsprogram vi föreslagit, borde ha fördelats med 100 miljoner kronor till ett småföretagarstipendium, 40 miljoner kronor till ett särskilt innovationslån för uppfinnare och 20 miljoner kronor till ökat stöd till kommersiell service. Det föreslagna småföretagarstipendiet är avsett att underlätta för människor som bär på kreativa visioner som skulle kunna omsättas i nya affärsidéer i nya företag men för vilka steget att lämna en anställning för att starta ett företag kan upplevas som långt. Småföretagarstipendiet skulle prövas utifrån affärsidén och sökas hos Almi Företagspartner och också kunna omfatta goda affärsidéer från personer som inte är jobbsökande. Det föreslagna särskilda innovationslånet för uppfinnare skulle ha en förenklad ansökningsprocess och sänkta medfinansieringskrav, avse högre risk, administreras av Almi och inriktas på innovativa småföretagare och uppfinnare i marknadskompletterande syfte. Innovationslånet skulle nå företag utanför den akademiska världen och ta vara på de innovationer som kommer ur lång arbetslivserfarenhet och yrkeskunskap. När det gäller det föreslagna stödet till den kommersiella servicen är syftet att uppnå bättre service till småföretagare i hela landet. Bensinmackarna och mataffärerna blir allt färre, och avstånden till närmaste butik eller serviceställe ökar. Därmed försvinner också nödvändig serviceinfrastruktur för företagen på orten.

När det gäller anslaget till turistfrämjande (1:7) borde 90 miljoner kronor utöver regeringens förslag ha anvisats. Av dessa medel borde 50 miljoner kronor användas för insatser för att stärka Sverige som arrangör av internationella evenemang och 40 miljoner kronor tilldelas Visit Sweden AB för ökad marknadsföring av Sverige som turistland. Besöksnäringen är en bransch med många skickliga småföretagare, och staten bör öka sitt engagemang för att stärka branschens tillväxtförutsättningar. Det behövs också en strategi för genomförandet av stora internationella evene-

mang inom idrott och kultur samt för större konferenser och liknande, vilken bör tas fram i samarbete med idrottsrörelsen, kulturlivet och besöksnäringens organisationer.

De ökade medel till Konkurrensverket som regeringen föreslår – 21,5 miljoner kronor – borde ha getts en annan användning än den som regeringen föreslår. I syfte att uppnå ökad effektivitet och konkurrens inom dagligvaruhandeln borde det tillsättas en livsmedelsdelegation med uppdrag att föreslå åtgärder för att öka konkurrensen och pressa matpriserna. Bland uppgifterna skulle ingå hårdare granskning av företagskoncentrationer, distributionssystem och livsmedelsregler som hindrar konkurrensen samt åtgärder för att förenkla start av nya butiker.

Regeringens utförsäljningar av statliga företag bör avbrytas. Det är en usel affär för svenska folket – utdelningar och värdetillväxt överträffar med stor marginal vinsten av att betala av statsskulden med utförsäljningsintäkterna. Utförsäljningarna innebär också stora konsekvenser för konkurrensen på berörda marknader, för forskning och utveckling och för sysselsättningen. Trots detta har regeringen inte gjort några konsekvensanalyser. Mot denna bakgrund borde anslaget Kostnader för omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag m.m. (1:20) minskas med 100 miljoner kronor, som regeringen budgeterat i ökade kostnader för utförsäljningskonsulter.

När det gäller anslaget till utvecklingsprogram för ökad konkurrenskraft (1:24) anser vi att ytterligare 100 miljoner kronor borde ha tillförts. Den tidigare, socialdemokratiska regeringens initiativ till strategiprogram och branschspecifika forskningssatsningar var viktigt för att vässa de berörda företagens konkurrenskraft. Strategiprogrammen, som togs fram tillsammans med branscherna, har visat sig vara mycket framgångsrika och populära, och samarbetet mellan stat, näringsliv och akademi har stärkts. Tjänstesektorns stora utvecklingspotential borde tas till vara, och ett framtidsprogram borde utvecklas tillsammans med företag, akademi och fackliga organisationer inom sektorn. Vidare borde ett framtidsprogram för kreativa branscher utvecklas tillsammans med företag och organisationer inom upplevelseindustrin, i vilket forskningssatsningar för att öka produktivitet och förädlingsvärde borde ingå som en beståndsdel. Även ett strategiprogram för besöksnäringen borde inrättas.

Slutligen borde ytterligare medel utöver regeringens förslag – 75 respektive 15 miljoner kronor – anvisas anslagen till exportfrämjande (2:3) och investeringsfrämjande (2:4). När det gäller exportfrämjande borde de ökade medlen användas för kostnadsfri exportrådgivning (60 miljoner kronor, varav 15 miljoner kronor skulle avse underleverantörernas export) och för främjande av miljöteknikexport (15 miljoner kronor). De små och medelstora företagen svarar för en tredjedel av all export, men potentialen är större. Export- och investeringsfrämjandena och Sveriges representation utomlands är grundläggande delar i en klok politik för att ge svenska företag förutsättningar att växa. Regeringen saknar dock en strategi för att

stärka svenska handelsrelationer med viktiga marknader, och Sverige saknar representation i en stor del av de länder som har högst tillväxt. Regeringen borde, i samråd med näringslivet, ta fram en handelspolitisk strategi för att samordna statens samtliga handelsfrämjande åtgärder. Svenska beskickningar borde också bli bättre på affärsfrämjande, Utrikesdepartementets näringspolitiska uppdrag borde bli tydligare, och samordningen mellan aktörer som arbetar med handelsfrämjande och innovationer, t.ex. Vinnova, ISA, Exportrådet och svenska beskickningar, borde stärkas. När det gäller miljöteknikexport kan konstateras att de flesta miljöteknikföretag är små företag men att det finns en stor potential för ökad svensk miljöteknikexport inom många tillväxtmarknader. De föreslagna ökade medlen till investeringsfrämjande på 15 miljoner kronor är avsedda att locka utländska investeringar till Sverige genom att stärka ISA:s närvaro ute i världen.

2. Anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv, punkt 2 (v)

Kent Persson (v) anför:

Riksdagen kan den 19 november, vid behandlingen av finansutskottets betänkande 2008/09:FiU1, i första steget av budgetprocessen förväntas ställa sig bakom regeringens budgetförslag för år 2009. Det innebär att riksdagen för detta år då har låst såväl utgiftstak som ramar för de 27 utgiftsområdena samt fattat beslut om de skatte- och avgiftsförändringar som ska träda i kraft 2009. För budgetåret 2009 gäller därmed att de samlade utgifterna för utgiftsområde 24 inte får överstiga ca 5,2 miljarder kronor under riksdagens fortsatta behandling.

Vänsterpartiets förslag till utgiftsram för utgiftsområde 24 Näringsliv kan alltså förväntas avslås i budgetprocessens första steg. Då Vänsterpartiets budgetförslag är en helhet är det i detta andra steg av budgetprocessen inte meningsfullt att delta i beslut avseende fördelning på olika anslag inom utgiftsområdet. Jag avstår därför från att delta i utskottets beslut avseende punkt 2 om anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv. I finansutskottets betänkande 2008/09:FiU1 om utgiftsramar och beräkning av statsinkomsterna har företrädaren för Vänsterpartiet i en reservation lagt fram förslag till totala utgifter på statsbudgeten och fördelning på utgiftsområden. När det gäller det här aktuella utgiftsområdet, 24 Näringsliv, innebär den föreslagna ramen en ökning med 106,2 miljoner kronor jämfört med riksdagens beslut. Hur den ökade ramen borde fördelas på olika anslag framgår av motionerna 2008/09:N337 (v) och 2008/09:N377 (v) och av bilaga 2. I det följande redovisar jag vilken fördelning på anslag inom utgiftsområde 24 som förordats av Vänsterpartiet.

När det gäller anslaget till forskning och utveckling (1:2), som Vinnova hanterar, anser jag att ytterligare 100 miljoner kronor utöver regeringens förslag borde ha tillförts och att medlen borde ha använts för programmet Forska & Väx. Söktrycket vid den första utlysningen inom detta program var mycket stort. Vid den senaste utlysningen våren 2008 sökte 407 före-

tag över 600 miljoner kronor, men Vinnova kunde finansiera endast 60 småföretag med sammanlagt 50 miljoner kronor, dvs. endast knappt 15 % av ansökningarna beviljades.

Ett annat område där det borde ha avsatts ökade medel för att främja småföretag är anslaget Näringslivsutveckling (1:5). Här borde 55 miljoner kronor utöver regeringens förslag ha tillförts, varav 50 miljoner kronor till såddfinansiering och 5 miljoner kronor till basfinansiering av kreditgarantiföreningar. En av statens viktigaste uppgifter är att träda in där det privata kapitalet inte har tillräcklig uthållighet, vilket gäller byggande av broar och vägar men också i vissa fall uppbyggnad av företag. Staten har en viktig uppgift att fylla för att säkra långsiktig såddfinansiering. Vänsterpartiet vill utveckla de existerande typerna av såddfinansiering – dels lokalt såddfinansieringskapital, dels nationellt såddfinansieringskapital. När det gäller kreditgarantiföreningarna är dessa en typ av aktör som kan komma att spela en allt viktigare roll för småföretagen. Dessa föreningar har möjlighet att arbeta i regioner som inte är traditionella storstads- eller tillväxtcentrum och där tillgången till riskvilligt kapital ofta är bristfällig. Föreningarna kan också bistå med rådgivning, mentorer och nya nätverk. För att underlätta uppbyggnad av kreditgarantiföreningar bör det finnas en nationell basfinansiering av verksamheten.

Regeringen motiverar en del av den ökning som föreslås beträffande anslaget till Konkursverket (1:17) med ett aviserat införande av en konfliktlösningsregel för privat och offentlig näringsverksamhet. De kompletteringar av konkurrenslagen som regeringen aviserar i budgetpropositionen kan komma att betyda att privata företag främjas i än högre grad än vad som sker för närvarande på t.ex. skolområdet. Vänsterpartiet anser inte att Konkursverket bör anvisas medel för att föra talan inom detta område, och därför borde anslaget ha minskats med 10 miljoner kronor.

Anslaget Kostnader för omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag m.m. (1:20) borde ha satts till 0 kr. Enligt Vänsterpartiets mening är den utförsäljningspolitik vad gäller statliga företag som regeringen bedriver helt felaktig. I stället borde det ske en förädling och en utveckling av de statliga företagen, t.ex. av Vattenfall AB, Sveaskog AB, Nordea Bank AB och LKAB. I Nordea borde regeringen vidare – mot bakgrund av den internationella ekonomiska krisen – utöka sitt ägande. När det gäller statliga företag anser jag också att den möjlighet som för närvarande finns att använda sig av systemet med ett särskilt konto i Riksgäldskontoret, till vilket extra utdelningar från statligt ägda bolag kan föras för att – efter riksdagens beslut i varje enskilt fall – användas för kapitalinsatser i statliga bolag, borde ha fått finnas kvar. Denna ordning möjliggör att de statliga företagen kan drivas så rationellt som möjligt.

Jag anser vidare att riksdagen borde besluta om att införa två nya anslag – Produktivitetsdelegation (1:28) och Stöd till fri programvara (1:29). Produktiviteten i svenska företag har sjunkit både 2007 och 2008 och ligger nu för första gången på mycket länge på minustal – 2008 på

minus 1,1 % enligt Konjunkturinstitutets prognos. Det framtida välståndet hotas om produktiviteten inte ökar. Jag anser att det borde tillsättas en bred produktivitsdelegation med uppdrag att genomlys konkurrenskraften i näringslivet och utarbeta en strategi för att öka produktiviteten. För detta ändamål borde 8 miljoner kronor ha avsatts. Vidare borde det införas en svensk motsvarighet till det nationella kompetenscentrum för fri programvara som finns i Norge. Detta centrum hjälper såväl den offentliga sektorn som företag och andra aktörer att gå över till fri programvara, bl.a. i syfte att göra kostnadsbesparingar och öka konkurrensen i mjukvarubranschen. För detta ändamål borde 10 miljoner kronor ha avsatts.

Slutligen anser jag att ytterligare 65 miljoner kronor utöver regeringens förslag borde ha avsatts för exportfrämjande verksamhet. För små och medelstora företag är exportmarknaden för närvarande i stor utsträckning en stängd marknad. Företagen saknar verktyg för att ta sig ut på mässor i utlandet. Exportrådet har slagit larm om att Sverige är på väg att hamna på efterkälken i förhållande till de nya marknader som öppnat sig under de senaste decennierna, t.ex. Kina, Indien och Brasilien. I detta läge har regeringen dragit ned på stödet till exportfrämjandet. De stora företagen är fortfarande dominerande i exporten, men de små och medelstora företagen står för en tredjedel av denna, dock i stor utsträckning till de nära och traditionella marknaderna. Jag menar att stora ansträngningar måste göras för att öka exporten och att Exportrådets verksamhet måste förstärkas. Möjligheten till ökad aktivitet för regionala exportrådgivare måste stärkas, och exportrådgivningen över hela landet måste förtätas och förstärkas.

3. Anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv, punkt 2 (mp)

Lage Rahm (mp) anför:

Miljöpartiet har presenterat sitt alternativ till ekonomisk politik och budgetpolitik i budgetmotionen 2008/09:Fi272 och kommittémotioner för olika utgiftsområden. I budgetmotionen konstateras att läget i världsekonomin just nu försämras snabbt. Konjunkturinstitutets konjunkturbarometer pekar på att hushållens syn på ekonomin är betydligt dystrare än normalt. Även arbetsmarknaden försvagas påtagligt – sysselsättningen förväntas sjunka och arbetslösheten stiga, antalet lediga platser anmälda till Arbetsförmedlingen minskar, antalet ungdomsarbetslösa har stigit och antalet varsel stiger. Risken är stor för en kraftig konjunkturedgång.

Miljöpartiet föreslår i budgetmotionen flera åtgärder som syftar till att stärka Sveriges konkurrenskraft och samtidigt möta konjunkturedgången. Bland annat presenteras ett omfattande paket med yrkesutbildningar som syftar till att öka företagets tillgång på arbetskraft, samtidigt som det skapas nya chanser för stora grupper att komma in på arbetsmarknaden.

På längre sikt menar Miljöpartiet att klimatförändringen är den – utan jämförelse – största utmaning Sverige och världen just nu möter. I budgetmotionen föreslås omfattande insatser för att minska Sveriges utsläpp av

växthusgaser. Med Miljöpartiets politik minskar Sveriges oljeberoende snabbt, vilket stärker Sveriges ekonomiska ställning och minskar sårbarheten för globala konjunktursvängningar. De investeringar i järnväg och energieffektivisering av bostäder som föreslås skapar nya arbetstillfällen. Satsningar på ny energiteknik och miljöteknik skapar möjlighet för nya företag att växa fram. Det är Miljöpartiets övertygelse att det går att förena ekonomisk utveckling och skapandet av nya jobb och företag med att ställa om samhället i hållbar riktning.

I Miljöpartiets budgetmotion presenteras en ny satsning för att nå miljömålen. Till skillnad från regeringen tas Miljömålsrådets rekommendationer på allvar. Vidare presenteras reformer av trygghetssystemen som gör att arbetsmarknaden fungerar bättre och att färre personer hamnar utanför. Regeringen har genom sin skatte- och otrygghetspolitik skapat klyftor i Sverige. Många människor har farit illa. Miljöpartiets ambition är att skapa förutsättningar för alla människor att delta på arbetsmarknaden och att bidra till samhället utan att för den skull straffa dem som är sjuka och arbetslösa. Införande av barntid skapar bättre möjlighet för småbarnsföräldrar att kombinera föräldraskap och arbete. Med Miljöpartiets budgetförslag minskar klyftorna i Sverige och solidariteten ökar.

Miljöpartiet presenterar också omfattande satsningar för att motverka diskriminering, vilket gör att det skapas större möjligheter för fler människor att delta på arbetsmarknaden. De förändringar vi föreslår kring skatter och socialförsäkringar, liksom beträffande miljöpolitiken och klimatpolitiken, leder till ökad rättvisa mellan män och kvinnor. I budgetmotionen föreslås en stor satsning på att höja kvaliteten i skolan. Den skapar utrymme för pedagogisk utveckling, fortbildning av lärare och större möjligheter till modersmålsundervisning och ämnesundervisning på modersmål. En avgörande faktor för ekonomisk utveckling, välbstånd och fungerande arbetsmarknad är en god folkhälsa. Miljöpartiet föreslår flera satsningar för bättre folkhälsa, liksom satsningar för att förebygga mäns våld mot kvinnor. Inom miljö- och klimatbiståndet föreslås vidare stora satsningar.

Riksdagens majoritet, bestående av Moderata samlingspartiet, Centerpartiet, Folkpartiet och Kristdemokraterna, kan den 19 november, vid behandlingen av finansutskottets betänkande 2008/09:FiU1 i första steget av budgetprocessen, förväntas ställa sig bakom regeringens budgetproposition och de utgiftsramar och beräkningar av inkomster som föreslås där. Genom det beslutet har också Miljöpartiets förslag till utgiftsramar och beräkningar av inkomster och därmed förutsättningarna för partiets budgetförslag avslagits. Av denna anledning deltar jag inte i beslutet avseende punkt 2 om anslag m.m. inom utgiftsområdet 24 Näringsliv. I stället redovisar jag här den fördelning av anslag inom utgiftsområdet som förordas i Miljöpartiets anslagsmotion 2008/09:N398 (mp).

När det gäller anslaget till forskning och utveckling (1:2), som Vinnova hanterar, anser jag att medlen till programmet Forska & Vax borde ökas med 100 miljoner kronor utöver regeringens förslag. Forsknings- och

utvecklingsverksamhet har blivit alltmer komplex och är förknippad med såväl stora kostnader som risker. Det innebär att det kan vara svårt för små företag att satsa på FoU. Under den förra mandatperioden sjösatte den dåvarande, socialdemokratiska regeringen, med stöd av Miljöpartiet och Vänsterpartiet, programmet Forska & Vax med syfte att stärka och stimulera forskning och utveckling i små och medelstora företag. Programmet har varit mycket framgångsrikt, och därför skulle medlen till det ökas. Det tillskott på 100 miljoner kronor som borde ha tillförts skulle specifikt ha riktats till forskning med miljörelevans inom små företag, t.ex. för att ta fram ny miljö- och energiteknik. Eftersom ansökningarna till programmet var mer än tio gånger större än de anslagna medlen medgav skulle ett sådant tillskott ha gett en välbehövlig ökning av småföretagens forskningsmöjligheter.

Anslaget till näringslivsutveckling (1:5) borde ha tillförts 260 miljoner kronor utöver regeringens förslag. Av dessa medel borde 20 miljoner kronor ha använts för insatser för regelförenkling. Med den takt regeringen har satt upp för regelförenklingsarbetet kommer målet om 25 % minskad regelbörda till 2010 inte att uppnås. Därför borde Tillväxtverket, Arbetsmiljöverket, Skatteverket och Naturvårdsverket tillförts 5 miljoner kronor vardera, utöver tidigare finansiering, för att påskynda arbetet med att ta fram konkreta förslag om hur regelbördan för företag kan minskas inom myndigheternas respektive ansvarsområden. Det nationella entreprenörsprogram som Nutek 2004 fick i uppdrag av den dåvarande regeringen med stöd av Miljöpartiet och Vänsterpartiet att genomföra under tre år upphörde vid halvårsskiftet 2008. Målet med detta program har varit att öka andelen entreprenöriella personer och på lång sikt öka antalet företag. Miljöpartiet ser mycket positivt på programmet och dess olika projekt, såsom t.ex. Komtek och Ung Företagsamhet. För att garantera att den positiva verksamheten ska kunna fortsätta borde entreprenörskapsprogrammet permanentas och 20 miljoner kronor tillföras för ändamålet.

Det borde vidare ske en ökning med 10 miljoner kronor av det stöd som genom detta anslag ges till den sociala ekonomin. Stödet borde dessutom kunna gå både till kooperativa utvecklingscentrum och till annan stödstruktur för att utveckla sociala företag. Ett annat område som borde stödjas via detta anslag är egenanställning, vilket innebär att den berörda personen blir anställd i ett företag som fungerar som arbetsgivare under den tid personen har kunder och uppdrag. Den egenanställda ansvarar själv för att arbeta in sin lön, medan företaget sköter administration och ekonomihantering mot en avgift. Tillväxtverket borde ges i uppdrag att vara samordnande myndighet för egenanställning, i vilket skulle ingå bl.a. informationsspridning, samordning av statliga insatser, bidrag för start av egenanställningsföretag och utbildning av myndighetspersonal om egenanställning. För detta ändamål borde 20 miljoner kronor ha avsatts. Ytterligare en verksamhet som borde få finansiering via anslaget Näringslivsutveckling är inrättandet av ett branschprogram för miljöteknik, där 50 miljoner

kronor borde ha avsatts. I ett sådant program skulle näringslivet och de fackliga organisationerna samarbeta kring att ta fram strategier för hur miljöteknikbranschen kan utvecklas, där fokus skulle vara att rikta stödet till de tekniker som har störst effekt i kampen mot klimatförändringarna.

Nutek har i flera år bedrivit ett framgångsrikt arbete med stöd till miljödriven näringslivsutveckling med inriktning på små och medelstora företag. Regeringen har aviserat att denna aktivitet ska minskas och kanske avvecklas eller ersättas med någon annan typ av verksamhet. Jag anser i stället att verksamheten borde utvecklas och borde ha tillförts 15 miljoner kronor. En annan verksamhet inom miljösektorn som borde ha getts ökade medel via anslaget till näringslivsutveckling är verksamheten vid Sveriges miljöteknikråd (Swentec). Rådet har haft i uppdrag att stärka svenska företags affärsmöjligheter och konkurrenskraft inom miljöteknik, miljöanpassade varor, tillverkningsprocesser och tjänster på de svenska och internationella marknaderna och lyckats väl i sin verksamhet. Regeringen omvandlar dock Swentec till en tidsbegränsad delegation under Regeringskansliet. Jag anser att delegationens arbete bör vara långsiktigt och att Swentec borde ges resurser för att samarbeta med regionala och andra aktörer – ökade medel med 5 miljoner kronor borde ha avsatts till delegationen.

Den verksamhet som bedrivs av 21 regionala resurscentrum för kvinnor och som stödjer kvinnors entreprenörskap och samordnas av Nationellt resurscentrum för kvinnor borde få ökat stöd. Det stöd som hittills getts via Nutek borde ökas med 20 miljoner kronor och användas för verksamheten hos dessa resurscentrum för att stimulera kvinnor att starta företag och för uppsökande verksamhet. Den sista delen inom anslaget till näringslivsutveckling som borde tillföras ökade medel gäller mikrokrediter för personer med invandrarbakgrund. För närvarande finns en möjlighet att söka s.k. mikrolån på upp till 100 000 kr genom Almi Företagspartner. Jag menar att detta system borde utökas. De utökade mikrokrediterna borde administreras av Almi som komplement till de befintliga lånen. Jag anser att 100 miljoner kronor borde ha avsatts för denna satsning.

4. Insatser för att stärka småföretagen (s, v, mp)

Tomas Eneroth (s), Carina Adolfsson Elgestam (s), Alf Eriksson (s), Krister Örnfeldt (s), Karin Åström (s), Kent Persson (v), Börje Vestlund (s) och Lage Rahm (mp) anför:

Vi vill särskilt kommentera frågan om insatser för att stärka småföretagen. I en gemensam reservation i detta betänkande från företrädarna för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet rörande mål för och inriktning av näringspolitiken redovisas bl.a. sammanfallande synpunkter på småföretagens betydelse för att kunna upprätthålla en hög sysselsättningsnivå. Vår gemensamma syn på behovet av åtgärder för att stärka småföretagen kommer också till uttryck i de förslag om anslag inom utgiftsområde 24 Näringsliv som lagts fram i parti- och kommittémotioner från våra tre partier. Vi har visserligen något olika förslag om öknings- och minskningar av anslag och

om utformning av olika verksamheter, men det finns en grundläggande samsyn om att det behövs åtgärder från statens sida. Detta är helt uppenbart i den situation med stora varsel på arbetsmarknaden som nu råder.

Inom utgiftsområde 24 Näringsliv är åtgärder för att stärka småföretagen aktuella bl.a. inom ramen för anslagen till forskning och utveckling (1:2) och till näringslivsutveckling (1:5). Beträffande båda dessa anslag finns i de alternativa budgetförslagen från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet förslag om förstärkningar. Det gäller t.ex. ökade medel till programmet Forska & Vax och ökade medel för att underlätta kapitalförsörjningssituationen för småföretag.

BILAGA 1

Förteckningen över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2008/09:1 Budgetpropositionen för 2009 utgiftsområde 24:

1. Riksdagen godkänner det mål för näringspolitiken som regeringen föreslår och att målet för politikområdet Näringspolitik upphör att gälla (avsnitt 3.4).
2. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2009 för ramanslaget 1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 1 000 000 000 kronor under 2010 och 800 000 000 kronor under 2011–2013 (avsnitt 3.9.2).
3. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2009 för ramanslaget 1:5 Näringslivsutveckling m.m. ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 300 000 000 kronor under 2010–2012 (avsnitt 3.9.5).
4. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2009 för ramanslaget 1:8 Sveriges geologiska undersökning: Geologisk undersökningsverksamhet m.m. besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 6 000 000 kronor under 2010–2012 (avsnitt 3.9.8).
5. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2009 för ramanslaget 1:9 Sveriges geologiska undersökning: Geovetenskaplig forskning besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 6 000 000 kronor under 2010 och 6 000 000 efter 2010 med slutår 2012 (avsnitt 3.9.9).
6. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2009 för ramanslaget 1:15 Rymdverksamhet besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 600 000 000 kronor under 2010–2014 (avsnitt 3.9.15).
7. Riksdagen godkänner att målet för politikområdet Utrikeshandel, handel- och investeringsfrämjande upphör att gälla (avsnitt 4.3).
8. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2009 ikläda staten betalningsansvar intill ett belopp av högst 200 000 000 000 kronor för exportkreditgarantier (avsnitt 4.7.7).
9. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2009 ikläda staten betalningsansvar intill ett belopp av högst 10 000 000 000 kronor för investeringsgarantier (avsnitt 4.7.7).

10. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2009 besluta att Exportkreditnämnden får obegränsad upplåningsrätt i Riksgäldskontoret för skadeutbetalningar (avsnitt 4.7.7).
11. Riksdagen anvisar för budgetåret 2009 anslagen under utgiftsområde 24 Näringsliv enligt uppställning under avsnitt 1 i propositionen.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2008

2008/09:Fi270 av Mona Sahlin m.fl. (s):

74. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om investeringar i svensk industri (avsnitt 9.2).
93. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om entreprenörsprogram (avsnitt 9.1).

2008/09:Kr362 av Margareta Israelsson m.fl. (s):

13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om idrottsevenemangen.

2008/09:N268 av Kurt Kvarnström m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att kartlägga basindustrins villkor ur ett internationellt perspektiv.

2008/09:N322 av Kent Persson m.fl. (v):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tillsätta en produktivitätsdelegation.

2008/09:N323 av Kent Persson m.fl. (v):

14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om omstruktureringar av de statliga företagen.

2008/09:N326 av Raimo Pärssinen m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om åtgärder för industrin hösten 2008.

2008/09:N337 av Lars Ohly m.fl. (v):

Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 24 Näringsliv enligt uppställning:

(tabellen med förändringar är utelämnad här)

2008/09:N377 av Kent Persson m.fl. (v):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om de små företagens viktiga roll.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om 50 miljoner kronor till såddfinansiering för 2009.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om 100 miljoner kronor till Forska och väx-programmet för 2009.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om basfinansiering med 5 miljoner kronor till kreditgarantiföreningarna för 2009.
18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om 200 miljoner kronor till exportfrämjande för perioden 2009–2011.

2008/09:N398 av Lage Rahm m.fl. (mp):

2. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 24 Näringsliv enligt uppställning:

(tabellen med förändringar är utelämnad här)

2008/09:N428 av Tomas Eneroth m.fl. (s):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om de företagsfrämjande insatserna.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en livsmedelsdelegation.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om strategiprogram för besöksnäringen.
11. Riksdagen anvisar med följande förändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområdet enligt uppställning:

(tabellen med förändringar är utelämnad här)

2008/09:N435 av Mona Sahlin m.fl. (s):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett småföretagarstipendium.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett särskilt innovationslån för uppfinnare.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om bättre service för småföretagare i hela landet.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kostnadsfri exportrådgivning.

11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att stärka underleverantörernas export.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om stöd till forskning och utveckling i småföretag.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om investering i produkter och design i småföretag.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om investeringar i högproduktiva tjänster.
16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om investeringar i turistlandet Sverige.
17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om investeringar i svensk industri.
18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om samverkan för ett konkurrenskraftigare Sverige.
19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att främja svensk export.

BILAGA 2

Regeringens och oppositionspartiernas förslag till anslag för 2009 under utgiftsområde 24 Näringsliv

Belopp i 1 000-tal kronor

Anslag (ramanslag)		Regeringens förslag	Avvikelser i förhållande till regeringens förslag		
			(s)	(v)	(mp)
1:1	Verket för innovationssystem: Förvaltningskostnader	137 293			
1:2	Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	1 846 179	+660 000	+100 000	+100 000
1:3	Institutens strategiska kompe- tensmedel m.m.	355 127	+40 000		
1:4	Verket för näringslivsutveck- ling: Förvaltningskostnader	91 500			
1:5	Näringslivsutveckling m.m.	515 509	+160 000	+55 000	+260 000
1:6	Institutet för tillväxtpolitiska stu- dier: Förvaltningskostnader	19 501			
1:7	Turistfrämjande	110 073	+90 000		
1:8	Sveriges geologiska undersök- ning: Geologisk undersöknings- verksamhet m.m.	171 425			
1:9	Sveriges geologiska undersök- ning: Geovetenskaplig forskning	5 509			
1:10	Sveriges geologiska undersök- ning: Miljösäkring av oljelag- ringsanläggningar, m.m.	11 868			
1:11	Patentbesvärsrätten	17 047			
1:12	Bolagsverket: Finansiering av likvidatorer	7 952			
1:13	Bidrag till terminologisk verk- samhet	4 069			
1:14	Rymdstyrelsen: Förvaltnings- kostnader	23 685			
1:15	Rymdverksamhet	581 731			
1:16	Bidrag till Ingenjörsvetenskaps- akademien	5 327			
1:17	Konkurrensverket	121 209		-10 000	
1:18	Konkurrensforskning	12 957			

Anslag (ramanslag)		Regeringens förslag	Avvikelser i förhållande till regeringens förslag		
			(s)	(v)	(mp)
1:19	Medel till AB Göta kanalbolag för upprustning och drift av kanalen	19 910			
1:20	Kostnader för omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag m.m.	121 850	−100 000	−121 850	
1:21	Kapitalinsatser i statliga bolag	1 000			
1:22	Avgifter till vissa internationella organisationer	5 780			
1:23	Finansiering av rättegångskost- nader	10 000			
1:24	Utvecklingsprogram för ökad konkurrenskraft	200 000	+100 000		
1:25	Tillväxtverket	257 303			
1:26	Myndigheten för tillväxtpoli- tiska utvärderingar och analyser	54 196			
1:27	Avvecklingsanslag för Nutek, ITPS och Glesbygdsverket	29 665			
1:28	Produktivitetsdelegation (nytt anslag)			+8 000	
1:29	Stöd till fri programvara (nytt anslag)			+10 000	
2:1	Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighets- verksamhet	21 049			
2:2	Kommerskollegium	79 167			
2:3	Exportfrämjande verksamhet	245 336	+75 000	+65 000	
2:4	Investeringsfrämjande	57 246	+15 000		
2:5	Avgifter till internationella han- delsorganisationer	15 417			
2:6	Bidrag till standardiseringen	30 600			
Summa för utgiftsområdet		5 186 480	+1 040 000	+106 150	+360 000

BILAGA 3

Utskottets förslag till anslag för 2009 under utgiftsområde 24 Näringsliv

Företrädarna för (s), (v) och (mp) har avstått från att delta i beslutet om anslag (se särskilda yttranden 1–3)

Belopp i 1 000-tal kronor

Anslag (ramanslag)		Utskottets förslag
1:1	Verket för innovationssystem: Förvaltningskostnader	137 293
1:2	Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	1 846 179
1:3	Institutens strategiska kompetensmedel m.m.	355 127
1:4	Verket för näringslivsutveckling: Förvaltningskostnader	91 500
1:5	Näringslivsutveckling m.m.	515 509
1:6	Institutet för tillväxtpolitiska studier: Förvaltningskostnader	19 501
1:7	Turistfrämjande	110 073
1:8	Sveriges geologiska undersökning: Geologisk undersökningsverksamhet m.m.	171 425
1:9	Sveriges geologiska undersökning: Geovetenskaplig forskning	5 509
1:10	Sveriges geologiska undersökning: Miljösäkring av oljelagringsanläggningar, m.m.	11 868
1:11	Patentbesvärshöjningen	17 047
1:12	Bolagsverket: Finansiering av likvidatorer	7 952
1:13	Bidrag till terminologisk verksamhet	4 069
1:14	Rymdstyrelsen: Förvaltningskostnader	23 685
1:15	Rymdverksamhet	581 731
1:16	Bidrag till Ingenjörsvetenskapsakademien	5 327
1:17	Konkurrensverket	121 209
1:18	Konkurrensforskning	12 957
1:19	Medel till AB Göta kanalbolag för upprustning och drift av kanalen	19 910
1:20	Kostnader för omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag m.m.	121 850
1:21	Kapitalinsatser i statliga bolag	1 000
1:22	Avgifter till vissa internationella organisationer	5 780
1:23	Finansiering av rättegångskostnader	10 000
1:24	Utvecklingsprogram för ökad konkurrenskraft	200 000
1:25	Tillväxtverket	257 303

Anslag (ramanslag)		Utskottets förslag
1:26	Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser	54 196
1:27	Avvecklingsanslag för Nutek, ITPS och Glesbygdsverket	29 665
2:1	Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet	21 049
2:2	Kommerskollegium	79 167
2:3	Exportfrämjande verksamhet	245 336
2:4	Investeringsfrämjande	57 246
2:5	Avgifter till internationella handelsorganisationer	15 417
2:6	Bidrag till standardiseringen	30 600
Summa		5 186 480